

Zadarmo

Noviny o živote Bratislavy,
jej mestských častí
a všetkých Bratislavčanov
vydáva NIVEL PLUS, s.r.o.
Vychádzajú dvakrát v mesiaci
v náklade 159 000 kusov.
Registrované na KÚ Bratislava
pod číslom 8/KÚB/248/13-8/98

Bratislavské Noviny

Redakcia:

Gorkého 6, Bratislava 811 01
Telefón a fax 531 00 28
Administrácia
a príjem inzercie tamtiež.
Vytlačil AVI line, s.r.o.
Do poštových schránok
bratislavských domácností
roznáša Surema, s.r.o.

Štvrtok 24. septembra 1998

Pressburger Zeitung ~ Pozsonyi Újság

Ročník I. ~ Číslo 3

V Bratislave Moravčík, v Starom Meste Ďurkovský

BRATISLAVA

V sobotu 19. septembra bol posledný termín na podanie kandidátnych listín pre novembrové komunálne voľby. Mená kandidátov budú oficiálne zverejnené v pondelok 27. septembra, keď sa skončí preverovanie a registrácia kandidátnych listín.

Podľa dostupných informácií chce na post primátora Bratislavy kandidovať päť kandidátov - sú nimi Jozef Moravčík (SDK, KDH, DU, DS, SDSS, SZS a SDL), Július Binder (HZDS), Ladislav Setnický (SOP), Alojz Hlina a Milan Mojš-Kováč.

Ďalej sa nám podarilo zistiť, že v Starom Meste bude na post starostu mestskej časti kandidovať starosta Andrej Ďurkovský, v Petržalke by mal kandidovať starosta Vladimír Baján a v Novom Meste starosta Richard Frimmel. Mená ďalších kandidátov na starostov bratislavských mestských častí prinesieme v budúcom vydaní novín. (pol)

Na Hlavnom námestí budú Trhy cechov

STARÉ MESTO

Posledný septembrový víkend sa v historickom jadre Bratislavy bude niesť v znamení trhov a umenia tradičných mestských cechov. V poradí tretie tohtoročné Trhy cechov budú v sobotu 26. a v nedeľu 27. septembra na Hlavnom a Františkánskom námestí vždy od 15. do 20. hodiny. Podujatie má byť vyvrcholením tohtoročného Kultúrneho leta, ktoré patrilo z pohľadu organizátorov, ako aj návštevníkov Bratislavy k tým najúspešnejším.

Bratislavčania, ktorí počas víkendu „zablúdia“ do centra mesta, si budú môcť prezrieť prácu zručných remeselníkov a ich výrobky z prútia, kože, šupolia, dreva či hliny. Vyhrávať budú skupiny Schrammel Quartet, Ragtime Jazz Band, Piešťanský diexeland a Funny Fellows. Na Františkánskom námestí budú bratislavskí obchodníci ponúkať husacinu, lokše, cigánsku pečienku, moravské koláče, pečené gaštany a ďalšie dobroty. Chýbať nebude ani burčiak, ktorý neodmysliteľne patrí k Bratislave ako jednému z centier vinohradníctva na Slovensku. Zostáva veriť, že tentoraz bude bratislavským Trhom cechov priat' aj počasie, ktoré sa počas uplynulých dvoch víkendov správalo nevlúdne. (brn)

Na Hurbanom námestí, podobne ako aj na Námestí SNP sú od augusta takéto vrtné súpravy, ktorú tu uskutočňujú geologický a hydrogeologický prieskum podložja oboch námestí. Ide súčasť predprojektovvej prípravy revitalizácie Námestia SNP, ktorú realizuje mestská časť Staré Mesto. FOTO - Vladimír Mišauer

Revitalizácia Námestia SNP sa už pripravuje

STARÉ MESTO

V týchto dňoch sa na Námestí SNP a Hurbanom námestí uskutočňuje inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum, ktorý na objednávku mestskej časti Staré Mesto robí firma Geo Hycó. Ide o súčasť predprojektovvej prípravy revitalizácie Námestia SNP, ktorej projekt počíta aj s výstavbou podzemných objektov na Námestí SNP a Hurbanom námestí.

Prieskumné práce majú ukázať hydrogeologickú charakteristiku kvartérnych a neogénnych sedimentov v hĺbke od 20 do 60 metrov pod povrchom oboch námestí. Prieskum je rozdelený na dve etapy, pričom prvá sa začala prieskumnými

vrtnými už v auguste. Táto etapa má byť ukončená v polovici októbra, do kedy má byť vypracovaná predbežná správa o výsledkoch prieskumu. Druhá etapa bude pokračovať tak, aby záverečná správa bola hotová do 20. januára budúceho roku. Ako nám potvrdila Elena Peťková z Miestneho úradu Staré Mesto, v týchto dňoch bol realizovaný jeden z najhlbších vrtných hlboký 54 m. Na oboch námestiach sa má vráť ešte do konca roku.

Ako v tejto súvislosti povedal starosta Starého Mesta Andrej Ďurkovský, geologický prieskum podložja Námestia SNP a Hurbanom námestia je potvrdením zámeru mestskej časti dať centru Bratislavy novú tvár. „Aj na základe architektonic-

kých a dopravných analýz sme dospeli k záveru, že pri úprave námestia nestačí len nahradiť asfaltový povrch novou dlažbou. Bratislava potrebuje mimoriadne riešenie centra a projekt revitalizácie Námestia SNP je projektom, ktorý zasahuje do celého mesta,“ povedal A. Ďurkovský. Geologický a hydrogeologický prieskum má byť podľa neho konkrétnym dôkazom toho, že to Staré Mesto s oživením Námestia SNP myslí vážne. Tento projekt totiž rieši nielen statickú dopravu (parkovanie), ale navrhuje aj riešenie aktívnej dopravy na vnútornom okruhu mesta. Jeho realizáciou sa podľa A. Ďurkovského podarí vyriešiť aj problém dopravy v celom Starom Meste. (pol)

Keď nebudú peniaze, nebude sa ani kúriť

Predčasné jesenné počasie prinieslo zimu nielen do ulíc, ale i do našich prýbtkov. S otázkou, ako je zabezpečené vykurovanie domácností v nadchádzajúcom zimnom období, sme sa obrátili na Vojtecha KINČEŠA, konateľ'a firmy Terming, jedného z bratislavských výrobcov a dodávateľ'ov tepla.

- Prvého júla sa zrušila platnosť vyhlášky o hospodárení s teplom, ktorá určovala pravidlá vykurovania. Keďže ministerstvo hospodárstva nový všeobecne záväzný predpis dodnes nevydalo, naša spoločnosť postupuje i naďalej podľa pôvodnej vyhlášky. Tá určuje, že vykurovacie obdobie sa začína 1. septembra a končí sa 31. mája nasledujúceho roku. S vykurovaním sa začne vtedy, ak priemerná denná teplota klesne pod 13 stupňov dva dni po

Naš rozhovor

sebe. Kúriť sme začali už 16. septembra. Krátenie štátnych dotácií smerovalo k výrobcovi tepla, nemalo byť namierené voči odberateľom...

-S názorom, že krátenie dotácií smerovalo k výrobcovi tepla zásadne nesúhlasíme. Hospodárenie s teplom predstavuje celý rad opatrení tak na strane výrobcu, ako aj na strane odberateľ'a. Výrobca tepelnej energie je viazaný právnymi predpismi v oblasti dodržiavania hospodárskej výroby tepelnej energie, resp. požiadavky na zvyšovanie efektívnosti jej výroby. Tepelné zariadenia sú raz do roka podrobené overovaniu hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení až po odberné miesto.

Kto bude výrobcovi tepla hradit' rozdiel medzi skutočnou a limitovanou cenou tepla?

-Túto otázku sme položili pracovníkom príslušného daňového a okresného úradu a ministerstva financií. Kvalifikovanú odpoveď sme však dodnes nedostali. Naša spoločnosť z realizovanej výroby tepla mesačne odvádza DPH a preddavky na daň z príjmov v plnej výške napriek tomu, že odberatelia nám teplo v plnej výške nehradia, alebo tak robia s veľkým časovým sklzom. Keďže sme tiež čiastočným poberateľom dotácií, pohľadávky vykazujeme aj voči štátu. Je viac-menej otázkou času, keď bez chýbajúcich financií prestaneme byť schopní zabezpečovať výrobu a dodávku tepla.

Zhovárala sa
Martina Galátová

Poslanci horáreň v Horském parku opäť nepredali

STARÉ MESTO

Poslanci bratislavského mestského zastupiteľstva na svojom septembrovom zasadaní rozhodli, že sa horáreň v Horském parku nebude privatizovať. Vyhoveli tak žiadosti vyše 10 tisíc občanov, ktorí v petícii vyzvali poslancov, aby nepripustili privatizáciu horárne a zachovali tak jej verejnoprospešný charakter. O návrhu primátora Petra Kresánka, aby bola horáreň odpredaná za symbolických 100 korún Nadácii Horský park, ktorá objekt má v desaťročnom prenájme, bratislavskí mestskí poslanci ani nehlasovali. Takýto odpredaj by totiž znamenal faktickú privatizáciu.

Viaceri poslanci navrhovali, aby krátkodobý prenájom objektu Nadácii Horský park bol predĺžený na dlhodobý. O tomto návrhu však poslanci hlasovať nemohli, pretože nadácia o predĺženie prenájmu nepožiadala. Prezident nadácie Kamil Procházka v tejto súvislosti povedal, že opakovane požiadajú o odkúpenie horárne, pretože nájomný vzťah nie je podľa jeho názoru vzhľadom na plánované investície do horárne pre nadáciu výhodný. Desaťročný prenájom horárne sa končí v roku 2004.

V uplynulých dňoch Nadácia Horský park otvorila v blízkosti horárne nové zariadenie pre Bratislavčanov - Lesnú školu. Nachádza sa v niekdajšom Feikeho hostinci pri vstupe do areálu Horského parku. Lesná škola bude všetkým vekovým kategóriám Bratislavčanov ponúkať originálne výchovné, klubové a poradenské programy. (brn)

Mladá žena sa stala obeťou brutálneho sexu

PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Veľmi surovo zaobchádzal v Bratislave na Lieskovej ceste (neďaleko Slovnaftu) vo vozidle nezistenej značky neznámy násilník s 23-ročnou ženou z Banskej Bystrice.

Podľa kusých informácií z policajných zdrojov muž ženu fyzicky napadol pri vykonávaní orálneho sexu. Neznámym kovovým predmetom ju začal udierať do hlavy a potom škrtiť. Žena upadla do bezvedomia a keď sa prebrala, mala na hlave natiahnutú igelitovú tašku a páchatel' na nej vykonával súlož. Potom ju z auta vyhodil a ušiel. Mladá žena utrpela zranenie, ku ktorému sa lekár nevyjadřil. Podrobnosti o vzťahu medzi oboma aktérmi sa nám nepodarilo zistiť. Čudný prípad vyšetruje polícia. (his)

O Zámockej ulici sa rozhodne po voľbách

STARÉ MESTO

Obyvatelia Palisád sa v máji tohto roku prostredníctvom poslanca mestského zastupiteľstva Mariána Minaroviča obrátili na primátora Bratislavy Petra Kresánka so žiadosťou o vrátenie Zámockej ulice do mestskej dopravnej siete. Táto ulica, ktorá sa takmer vytratila z bratislavských máp, v súčasnosti prechádza svojim znovuzrodením. Spoločnosť Zámocká a. s., ktorá rekonštrukciu či skôr výstavbu novej ulice realizuje pôvodne uvažovala o jej neprejazdnosti.

Primátor v odpovedi občanov ubezpečil, že tejto požiadavke nevyhovela Zámocká ulica teda nebude vyradená zo siete miestnych komunikácií. Zámocká ulica je v súčasnosti neprejazdná a stavebná činnosť potrvá ešte dlhší čas. Dlho sa viedli diskusie o tom, ako by mal prejazd vozidiel po Zámockej ulici vyzeráť. Pôvodné návrhy spred roku 1989 rátať s vybudovaním širokej komunikácie s parkovaním áut, ale i autobusov pozdĺž nej. Takýto zámer je však v rozpore s revitalizáciou tejto časti Starého Mesta, takže spôsob riešenia dopravy musí byť iný. Definitívnym riešením premávky na tejto ulici sa budú zaoberať až budúce orgány samosprávy mesta. (stn)

Na fontánu osadia kópiu pôvodnej sochy

STARÉ MESTO

V týchto dňoch sa na fontáne na Františkánskom námestí objavilo lešenie. Tým sa začali práce na realizácii výroby kópie originálnej kamennej sochy, ktorá fontánu zdobí.

Sochári práve vyrábajú formu, z ktorej sa odleje nová socha. Tá od budúcej sezóny nahradí pôvodnú plastiku. Súčasný vzhľad fontány zodpovedá stavu zo začiatku 19. storočia, keď bola táto, pôvodne zásobáreň pitnej vody, zrenovovaná. Pôvodnú podobu fontány zo 16. storočia totiž nepoznáme, vie sa len, že pri spomínanej renovácii na stredový pilier umiestnili kamennú sochu ženy s džbánom, z ktorého vytekala voda. Táto socha sa po rozobratí fontány v druhej polovici 19. storočia ocitla na nádvorí Starej radnice, na novopostavenú kópiu fontány ju osadili až na jar tohto roku. Už vtedy bolo zrejme, že originál sochy bude musieť čoskoro nahradit' jej mladšia kópia, čakalo sa len na skončenie hlavnej turistickej sezóny. Originál kamennej plastiky bude uložený v depozite Mestského múzea, zatiaľ nie je jasné, či sa vráti späť na nádvorie Starej radnice.

Výnovená fontána, ktorú starosta Andrej Ďurkovský pokrstil v máji tohto roku, prilákala na donedávna zabudnuté Františkánske námestie množstvo zvedavcov. Príjemné prostredie námestia, ktorého vzhľad sa menil súčasne s postavením repliky hasičskej nádrže, prilákalo do tieňa vysokých stromov nielen Bratislavčanov, ale i zahraničných návštevníkov. Sezóna fontán sa končí 15. októbra, ak bude pekné počasie tak až koncom októbra a začína sa opäť na jar 1. mája, v prípade lepšieho počasia možno o 15 dní skôr. (mil)

V dome na Obchodnej ulici 2 pribudnú obchody a možno sa tam vráti aj banka

STARÉ MESTO

Dokončená obnova pamiatkového objektu je vždy čin, ktorý poteší nielen odborníka, ale aj verejnosť. Na rozdiel od novostavieb, obnova v našich podmienkach zriedkavejšie vyvoláva diskusie azda aj preto, že proces začlenenia a prijatia nového architektonického diela odpadá. Pamiatka iba omladne a ukáže svoju krajšiu tvár v prostredí, s ktorým je zrastená.

Jedným z čerstvo zrekonštruovaných objektov v centre mesta je aj dom na Obchodnej ulici 2, zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok, v ktorom donedávna sídlila Mestská knižnica. Tento objekt je predstaviteľom kombinovanej verejnospoločenskej prevádzky s obchodnými aktivitami. V mapových podkladoch mesta Bratislava, z ktorých je

čitateľná náročná zástavba obdĺžnikového tvaru, je schematicky zachytený už od roku 1780. Jeho postupné pôdorysné narastanie smerom k Námestiu SNP, ktoré dospelo až do tvaru nepravidelného lichobežníka s vnútorným dvorom, dokumentujú aj ďalšie plány mesta z prelomu 18. a 19. storočia. Pred polovicou 19. storočia prešiel dom poslednou zásadnou prestavbou. Dokazuje to porovnanie plánov z rokov 1820 a 1848, ktoré dosvedčujú zmenu pôdorysu parcely. I keď archívne dokumenty z tohto obdobia neuvádzajú autora stavebného počínu, na základe rozborov niektorých architekúr sa pripisuje autorstvo Ignácovi Feiglerovi staršiemu. Dôležité je vari ešte spomenúť úpravu časti parteru na nároží objektu pre účely Moravskej banky, ktorú v roku 1922,

zrejme preberajúc prácu svojho rodinného predchodcu, citlivo stvárnil Alexander Feigler.

Stanovené regulatívy z hľadiska pamiatkovej starostlivosti povolili nadstavť dom o jedno podlažie. Podmienkou však bolo priznanie a zvýraznenie pôvodnej hmoty objektu, vrátane korunnej rímsy, ktorá tvorí deliaci prvok nadstavby. Súčasný farebný riešenie fasád zohľadňuje sondážny výskum, ale aj širšie urbanistické a architektonické súvislosti daného prostredia.

Zrekonštruovaný objekt na Obchodnej 2 bude využívaný na obchodno-administratívne účely. V parteri bude miesto pre niekoľko obchodov, možno i expozitúru banky a na poschodiach budú kancelárske priestory. **Mária Grígerová,**

Mestský ústav ochrany pamiatok

V priestoroch bývalej Mestskej knižnice na rohu Obchodnej ulice bola kedysi Moravská banka. FOTO - Vladimír Mišauer

S teplom unikajú von oknom aj peniaze

STARÉ MESTO

V rámci racionalizácie výroby tepla zrealizovala staromestská spoločnosť Terming, s.r.o., v rokoch 1996 až 1997 plynofikáciu 11 kotolní, zabezpečila modernizáciu 4 plynových kotolní výmenou zastaraných kotlových jednotiek za moderné s vysokou účinnosťou, zrušila 18 kotolní, z toho 17 na tuhé palivo, zabezpečila hydraulické vyregulovanie všetkých ňou prevádzkovaných sekundárnych rozvodov tepla

a doplnila odberné zariadenia objektovými meradlami tepla.

Tieto racionalizačné opatrenia stáli približne 70 miliónov korún a prostredníctvom nich sa dosiahla úspora vo výrobe, rozvoze a spotrebe tepla vo výške viac ako 20 percent. Zároveň sa tým znížil aj negatívny dosah prevádzky tepelných zariadení na životné prostredie. Ako upozornil konateľ staromestskej spoločnosti Terming, s.r.o., Vojtech Kinčes, niektorí užívatelia bytov nie sú schopní

zabezpečiť si ani zfunkčnenie uzatváracích armatúr na vykurovacích telesách, resp. na stúpacích vedeniach vnútorných rozvodov tepla. V mnohých domácnostiach sú radiátory tienené záclonami a inými závesmi, či sú zakryté skrinkami, sedaciami súpravami a podobne. Oslnením južnej fasády domov dochádza zas k prekurovaniu časti bytov. Užívatelia miesta uzatvorenia tepla do radiátorov radšej otvorili okná a vlastne tak sami zvyšujú spotrebu tepla. (mg)

Zimu v byte prekonáte aj stískaním partnera

Krátenie štátnych dotácií na výrobu tepla sa nedotkne len výrobcov, ale v konečnom dôsledku samotných odberateľov, obyvateľov bytov a nebytových priestorov. V tejto súvislosti sme zisťovali, ako by Bratislavčania reagovali na vypnutie dodávok tepelnej energie.

Ján S., zámočník: Ja by som im dal, keby mi vyplí kúrenie, hnal by som ich kade ľahšie. Len neviem koho, lebo jedni sa vyhovávajú na druhých a nakoniec to vyzerá tak, že nikto za nič nemôže. Obyčajný človek sa v tomto štáte pomoci nedovolá. No ako vravím, keby som mal studené radiátory, niekoho by som si už našiel, kto by si to odniesol.

Ivana D., učiteľka: Ja neviem, čo by

Čo hovorí ulica

som urobila, keby zostali radiátory v byte studené. Asi by som si išla kúpiť ohrievač a kúrila by som si sama. Ani neviem, kde by som to mala reklamovať, pretože ak sa povie, že dotácie na teplo kráti štát, tak je to veľmi široký pojem. Ťažko zistím, kto z toho štátu tie peniaze nedal a komu budem vďačiť za to, že v byte bude zima.

Andrej Č., študent: V prípade, že nám prestanú kúriť, chladné noci strávim pravdepodobne so svojou priateľkou, s ktorou sa budeme spoločne zohrievať. Možno by som aj privítal, keby sa v byte na pár ochladilo, lebo spoločne zohrieva-

nie som už dlhšie nezažil a to by bol dôvod postíškať priateľku o čosi tuhšie.

Nora D., na materskej dovolenke: Mám malé dieťa, ktoré musí byť v teple prostredí, takže neviem, čo by som robila, keby prestali kúriť. Asi by som niekoho roztrhala v zuboch, keby mi dieťa prechladlo. Našťastie mi to nehrozí, pretože bývam v rodinnom dome a tam si kúrime sami. Dokážem sa však vžiť do pozície tých, čo sú odkázaní na ústredné vykurovanie.

Dušan M., právnik: Aj keď výrobcovia tepla musia rešpektovať predpisy a zákony, keď nebudú mať peniaze asi ťažko budú vyrábať na sekeru. Príčinu tohto stavu treba hľadať niekde inde a tam ju odstrániť. (mer)

Semaforey čakajú ešte na pečiatku

DÚBRAVKA/KARLOVA VES

Aj keď svetelná signalizácia na križovatke pri Dome kultúry Dúbravka je už dávno dokončená, ešte minulý týždeň nebola v prevádzke. Rovnako nefungujú ani svetlá na Molecovej ulici v Karlovej Vsi. Občania sa právom pýtajú, prečo.

Ako nás v tejto súvislosti informoval Emanuel Petrik, zástupca firmy Siemens, ktorá bola subdodávateľom signalizácie na križovatke Sch. Trnavského a Alexyho v Dúbravke, signalizácia je funkčná, ale doteraz nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. „Táto signalizácia bola prevádzkyschopná už od 27. augusta, keď bol vykonaný funkčný test. Odovzdávanie správcovi sa uskutočnilo 9. septembra. Vtedy boli svetlá jeden deň v prevádzke, ale dostali sme príkaz na ich vypnutie.“ Podľa jeho slov sa tak stalo na základe nevydania kolaudačného rozhodnutia Okresným úradom Bratislava IV. „Náš názor je taký, že naozaj nie je dôvod neuviesť túto signalizáciu do prevádzky, pretože spĺňa všetky technické parametre aj bezpečnostné normy,“ zdôraznil Petrik. Ako sme sa dozvedeli z iných zdrojov, toto pozdržanie kolaudácie zo strany okresného úradu môže byť aj zámerné.

Iná situácia je na Molecovej ulici v Karlovej Vsi. Tam bola signalizácia testovaná 11. septembra a zabezpečuje ju firma Schell, ktorá tu stavia benzínovú pumpu. Keďže doteraz nie je ukončená stavebná časť okolia napríklad chodníky, vodorovné značenia a pod., nie je možné podľa platných predpisov a noriem uviesť do prevádzky ani semaforey. (pan)

Smetiaky budú odlišné samolepkami

BRATISLAVA

Akciová spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadov (OLO) plánuje vo štvrtom štvrtroku označovať kontajnery na domový odpad novými samolepkami. Samolepka bude obsahovať údaje, kto si kontajner objednal, adresu správcu, komu je kontajner určený (obyvateľ alebo firma), interval odvozu a telefonický kontakt.

Ako nás informovala predsedníčka predstavenstva OLO Mária Demeterová, doteraz obyvatelia mesta často upozorňovali na to, že niektoré odpadové kontajnery vyprázdňuje OLO častejšie, iné menej často. Problém spočíva v tom, že v jednom stojisku sú umiestnené kontajnery pre obyvateľov aj pre podnikateľov a firmy, ktoré majú v okolí svoje sídlo. Kým napríklad obyvatelia majú odvoz odpadu 3-krát týždenne, firmy len raz týždenne. Je vecou každého podnikateľa a firmy, či mu takýto interval postačuje, faktom však zostáva, že smetiari v takomto stojisku vyprázdňujú kontajnery podľa objednávky. Aby nedochádzalo k zbytočným sťažnostiam Bratislavčanov, bude OLO takýmto samolepkami označovať všetky kontajnery v meste. Kontajnery pre obyvateľstvo budú označené žltou a pre podnikateľov a firmy červenou nálepkou. Ako prvé by sa takéto samolepky mali objaviť v mestskej časti Lamač. (brn)

Kolektor bude hotový ešte tento rok

STARÉ MESTO

Letná turistická sezóna a nepripravenosť generálneho investora Bratislavy boli dôvodmi, prečo sa zastavili práce na kolektore na Františkánskom námestí.

Ako sme sa dozvedeli od vedúceho úseku územného rozvoja Miestneho úradu Staré Mesto Jána Dinku, počnúc 1. septembrom práce v trase od križovatiek ulíc Zamočnická - Františkánska po Františkánske námestie opäť pokračujú. Ich výsledkom by malo byť dobudovanie definitívnej výstuže kolektorovej chodby v spomenutom úseku a zabezpečenie stability podlažia františkánskeho kostola. V kolektorovej šachte budú umiestnené všetky vedenia podzemných inžinierskych sietí - voda, plyn, elektrické vedenie a telefónne káble. Nad chodbou pribudne nová kanalizácia a celý zvyšný priestor vyplní betónová zmes. Práce by mali byť ukončené do konca tohoto roku.

(mg)

Strom poškodil horúci olej

STARÉ MESTO

V apríli 1997 vysadili pred trojicou zrekonštruovaných domov na Hlavnom námestí päť stromov. Dvadsaťpäťročné stromy pochádzajú od jednej z renomovaných záhradníckych firiem v Nemecku.

V máji tohto roku jeden z piatich stromov, druhý od budovy Starej radnice, vyschol. Keďže bolo podozrenie z úmyselného poškodenia stromu, mestská časť Staré Mesto si dala vypracovať znalecký posudok. Súdna znalkyňa ako dôvod úhynu stromu uviedla poškodenie koreňov a kmeňa horúcimi masťnými látkami. S masťnými látkami, olejmi a tukmi manipulovali v priestore Hlavného námestia predajcovia občerstvenia v čase májových trhov. Na bratislavskom magistráte sme sa dozvedeli, že sa im podarilo určiť prevádzkara stánku, ktorý poškodenie stromu zapríčinil. Ten za svoj prehrešok zaplatí tak, že počas tohtoročných Vianočných trhov na Hlavnom námestí nezíska priestor na predaj občerstvenia. Náklady na vysadenie nového stromu, ktoré dosiahnu 50 tisíc, sa premietnu do výšky nájomného pre všetkých nájomcov predajných stánkov. Ako nám povedala Elena Peľková z Miestneho úradu Staré Mesto, nový strom vysadí počas najbližších jesenných dní. (bk)

Davidov príbytok alebo Ohel David

STARÉ MESTO

Z prostriedkov, ktoré získal Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku z kompenzácie za ujmy spôsobené židom počas 2. svetovej vojny, bol v uplynulých mesiacoch zrekonštruovaný dom na Svoradovej ulici.

Ide o sociálny domov Davidov príbytok/Ohel David, určený členom židovskej komunity, ktorým sa podarilo prežiť holocaust. Otvorený by mal byť do konca roka a nový domov v samostatných izbách by v ňom malo nájsť 40 starých ľudí z celého Slovenska. (brn)

FTVŠ prichádza s ideou premeny areálu Lafranconi na športovo-oddychovú zónu

BRATISLAVA

Príspevkom k oživeniu ľavého dunajského nábrežia v Bratislave by mal byť projekt revitalizácie areálu Lafranconi, ktorý sa rozprestiera od Parku kultúry a oddychu po Most Lafranconi. Ako nám potvrdil dekan Fakulty telesnej výchovy a športu UK Vladimír Hellebrandt, fakulta vypracovala ideový koncept na rozsiahlu prestavbu tohto pozemku Univerzity Komenského. Malo by ísť o športovo-oddychový areál, ktorý by využívali poslucháči FTVŠ a bol by prístupný aj verejnosti.

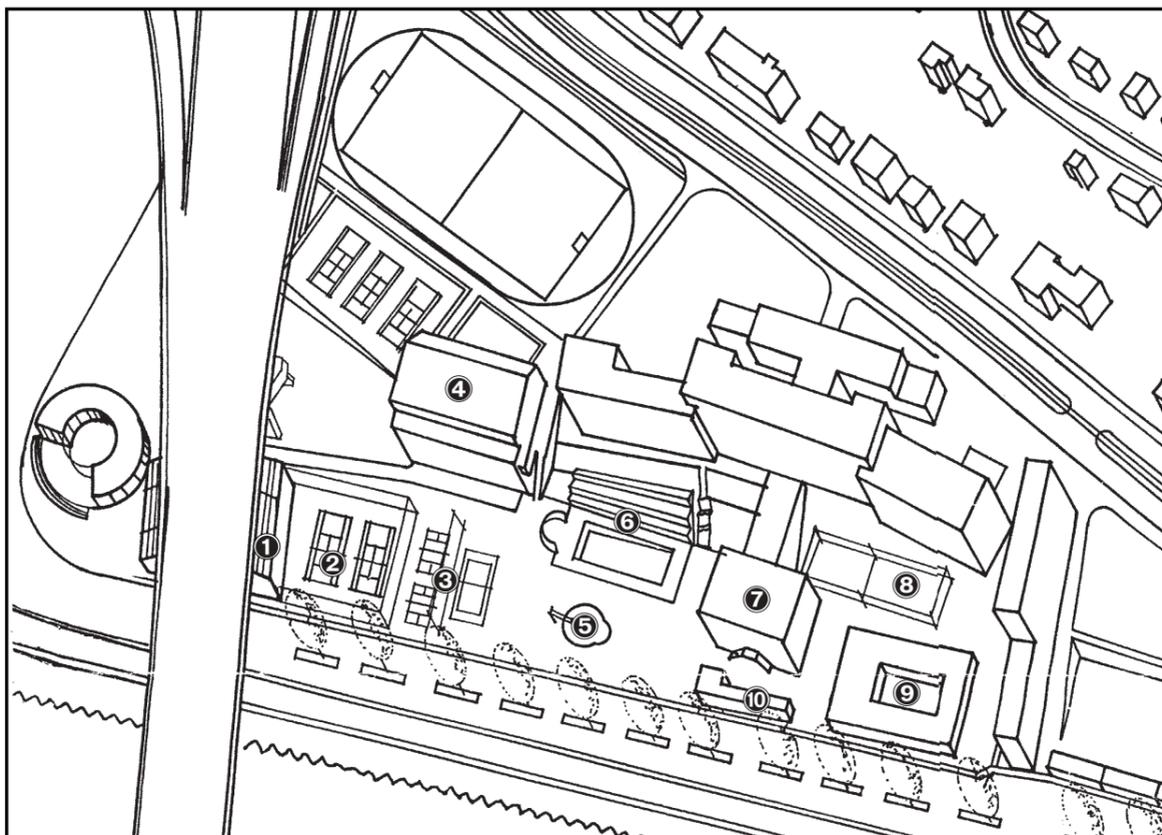
Myšlienka oživiť túto časť dunajského nábrežia vznikla práve na FTVŠ, kde si uvedomili, aké úžasné možnosti tento priestor poskytuje škole a mestu. Atletický štadión by mal byť podľa tohto projektu zrekonštruovaný tak, aby antuku nahradil tartan, ktorý je síce drahší, ale nevyžaduje si takú starostlivosť ako súčasný povrch. Krytá športo-

vá hala je v dosť zlom technickom stave, a preto je potrebné ju zrekonštruovať, alebo zbúrať a postaviť novú. Ku krytému bazénu by v areáli Lafranconi mal pribudnúť aj otvorený bazén dlhý 33,3 m, opaľovacie terasy, štvordráhová kolkáreň, dve squashové ihriská, sauna, šatne a príslušenstvo. K tenisovým dvorcom by podľa projektu mohli pod Mostom Lafranconi pribudnúť dva kryté kurty a skalolezecká cvičná stena. Ďalej je v areáli dosť miesta pre dva badmintonové otvorené dvorce, priestor pre nohejbal a futbalové ihrisko s umelou trávou. Ako ďalej uviedol prodekan FTVŠ Igor Baran, unikátny pohľad od vtoku Vydrického potoka do Dunaja smerom proti prúdu spod storočných stromov je ideálny na posedenie vo výletnej reštaurácii, ktorá by mohla byť vybudovaná z druhej strany Mosta Lafranconi. V tejto časti Bratislavy na hranici Starého Mesta a Karlovej Vsi sú nepochybne vynikajú-

ce aj možnosti parkovania na krytom parkovisku pod mostom.

Skúsenosti FTVŠ potvrdzujú, že záujem Bratislavčanov o športovanie a aktívny oddych je veľký. Niet preto pochybnosti, že myšlienka vybudovať na ľavom brehu Dunaja atraktívny areál si nájde množstvo zástancov tak medzi obyvateľmi Bratislavy, ako aj v radoch veľkých bratislavských podnikov, ktoré dbajú o aktívny relax svojich zamestnancov.

Ako nám potvrdil dekan FTVŠ Vladimír Hellebrandt, škola nemá na takúto investíciu dosť finančných prostriedkov. Preto sa fakulta so žiadosťou o pomoc obrátila na starostu mestskej časti Staré Mesto Andreja Ďurkovského, ktorý bol touto ideou nadšený. Starosta prisľúbil maximálnu pomoc pri príprave projektovej dokumentácie na revitalizáciu areálu Lafranconi a požiadal poslancov starostmestského zastupiteľstva o príspevok mestskej časti na vypracovanie projektu. (pol)

Podľa ideového konceptu, ktorý vypracovala Fakulta telesnej výchovy a športu UK, by malo v areáli Lafranconi vyrásť hneď niekoľko nových objektov a športovísk.

1 - pod mostom by mali byť letná tenisová hala a skalolezecká cvičná skala, 2 - v ich blízkosti by mali byť dva letné tenisové dvorce, 3 - dva badmintonové dvorce a jeden dvorec určený pre volejbal či nohejbal, 4 - športová hala potrebuje rekonštrukciu, 5 - detský bazén, 6 - plavecký bazén s dĺžkou 33,3 m a opaľovacie terasy, 7 - rekonštrukciu potrebuje aj krytý bazén, 8 - na tomto mieste by mala byť štvordráhová kolkáreň, 9 - v tejto budove, ktorá si vyžaduje rekonštrukciu, by mohli byť squashové dvorce, sauna a šatne, 10 - toto by mal byť vstup do areálu z promenády dunajského nábrežia, v objekte by tiež boli šatne a občerstvenie.

V ľavej časti areálu - z druhej strany Mosta Lafranconi - by mala byť výletná reštaurácia s možnosťou príjemného posedenia v tieni storočných stromov. KRESBA - FTVŠ

Postavia Rakúšania Kempelenov automat?

BRATISLAVA

Večer 16. septembra odznela na pôde rakúskeho veľvyslanectva prednáška Mgr. Brigitte Felderer a Dr. Ernsta Strouhala z Viedne. Prednáška priblížila Bratislavčanom osobnosť tunajšieho rodáka Wolfganga von Kempelena (1734 - 1804), ale najmä jeho vynálezovské dielo. Konkrétne jeho pokus zhotoviť hovoriaci prístroj a jeho šachový automat. Bádajúci vo Viedni sa vážne zaoberajú myšlienkou znovu postaviť podľa zachovaných kresieb a popisov oba tieto „zázraky“ 18. storočia.

Šachový automat, ktorý Kempelen predstavil vo Viedni Márii Terézii v ro-

ku 1769, predstavoval Turka, ktorý sedel za stolom či lepšie skrinkou, v ktorej bol ukrytý potrebný mechanizmus, a možno aj živý hráč, ktorý pohyboval rukou Turka tak, aby premiestňoval šachové figúrky. Automat zhorel v USA, vo Philadelphii v roku 1844.

Treba pripomenúť, že Kempelen, ktorý skonštruoval systém vodometov v parku zámku Schönbrunn pri Viedni, postavil aj vodovod, ktorým zásobovali Bratislavský hrad vodou z Dunaja. Podľa jeho plánov vybudovali pontónový most cez Dunaj. V roku 1766 založil v Prešporke textilnú manufaktúru a prispel k osvetleniu ulíc mesta olejovými lampami (Talglicht). Patril mu

dom na Dunajskej ulici 20, ktorý však v 19. storočí prestavali tak, že z pôvodnej stavby sa zachovala časť prízemnia a suterén. Obytné priestory na prvom poschodí sú teda oveľa novšie.

Hoci sa v Bratislave nezachovalo nič z Kempelenových vynálezov a diel, je dosť dvojrozmerného materiálu, ktorým možno obyvateľom a návštevníkom mesta tohto výnimočného človeka 18. storočia predstaviť. Keby sa pre myšlienku podarilo získať priestory v dome, ktorý mu patril, určite by pomohli pri zriadení malého múzea aj kolegovia z Viedne, ktorí sa životom a dielom Wolfganga von Kempelena roky zaoberajú. Štefan Holčík

Nové predajné automaty MHD budú v decembri

BRATISLAVA

Na prelome rokov pribudne v Bratislave 200 nových automatov na predaj cestovných lístkov na mestskú hromadnú dopravu. Nové automaty umožnia predaj 12 druhov cestovných lístkov a na zastávky bratislavskej MHD by mali byť umiestnené od decembra do februára budúceho roku.

Uvedenie nových automatov, ktoré zabezpečia výdaj mincí a bezporuchový chod bez záložného zdroja, majú priniesť Dopravnému podniku Bratislava na tržbách zvýšenie asi o 50 percent. V automatoch budú namontované moduly, ktoré v prípade poruchy automatu vyšlú správu na centrálny dispečing. Ich výhodou tiež bude, že povrchová úprava umožní jednoduché odstránenie sprejových nápisov už do dvoch dní.

O nákupe týchto moderných automatov rozhodlo bratislavské mestské zastupiteľstvo. Dopravnému podniku schválili poslanci záruku na exportno-dodávateľský úver vo výške 1 milión 529 tisíc nemeckých mariek, čo predstavuje 85% hodnoty kontraktu. V súčasnosti má bratislavská MHD tri typy automatov na predaj cestovných lístkov - jednotarifných je 196, dvojtarifných 40 a šesťtarifných sú 2. Nové automaty sú pripravené aj na plánovanú zmenu zo súčasného tarifného systému na časové tarify. (brn)

Do Bratislavy sa vracia Prior

RUŽINOV

Obchodný dom Ružinov zmenil majiteľa. Kúpila ho spoločnosť Obchodné domy Prior Stred, a.s., z Banskej Bystrice. Po rekonštrukcii, ktorej náklady dosiahnu 65 miliónov korún, ešte tento rok otvorí spoločnosť na prízemí nový supermarket s výstupom na parkovisko.

Nová predajná plocha supermarketu bude v porovnaní s doterajšou takmer dvojnásobná. Zvyšné plochy v zrekonštruovanom ružinovskom Priore obsadia spoločnosti s komplexnou ponukou tovaru. Predstavitelia spoločnosti OD Prior Stred, a.s., predpokladajú výrazné oživenie trhu v mestskej časti Ružinov a v jej okolí, najmä využitie predajne na týždenné nákupy, tak ako je to bežné vo vyspelých krajinách. (brn)

Park pri Avione bude osvetlený

STARÉ MESTO

Aby sa zamedzilo vyčistiť vandalov a ďalším krádežiam sadového materiálu v parčíku Avion, mestská časť Staré Mesto v ňom doplnila osvetlenie.

Ako nám povedal vedúci úseku územného rozvoja Miestneho úradu Staré Mesto Ján Dinka, práce by mali byť ukončené do konca septembra. Do tohto termínu pribudnú v parku nízke svietidlá z nerozbitného materiálu a dva reflektory s výkonom 125 wattov. Osvetlenie parku bude tvoriť spolu s pouličným osvetlením jeden funkčno-prevádzkový celok. Zmenu osvetlenia parkovej plochy pri Avione zabezpečil VEPOS prostredníctvom dodávateľov. (mg)

Rozloha: 39,7 km²
Počet obyvateľov: 73971
Hustota obyvateľov na 1 km²: 1863
Prvá písomná zmienka: rok 1254

■ Samospráva obce odčerpala vlani z ružinovského rozpočtu viac ako 35 miliónov korún. Dodajme zároveň, že v roku 1997 sa celkové hospodárenie mestskej časti Ružinov skončilo prebytkom vo výške viac ako 30 miliónov Sk. Tie presunuli poslanci cez účelové fondy do príjmov tohtoročného miestneho rozpočtu.

■ Ružinovu sa podarilo obnoviť dávnu tradíciu hodov na sviatok sv. Michala, patróna prievozského kostola. O to smutnejšie je, že na stavbu nového cirkevného centra v Prievoze je, aj napriek sedem rokov trvajúcim zbierkam veriacich a podpore MÚ, stále nedostatok peňazí. Hrubá stavba však už stojí a dokončenie kostola sa predpokladá už koncom roku 1999.

■ V rámci sociálnej koncepcie vynaložila ružinovská samospráva až 39 miliónov korún, z toho 33 miliónov vyčlenila na prevádzku dvoch ústavov sociálnej starostlivosti, šesť klubov dôchodcov a na chod troch detských jasí.

■ Na katastrálnom území Ružinova a Podunajských Biskupíc je až šesť chránených území s pomerne malou plochou spadajúcich do chránenej krajiny oblasti Dunajské luhy. Tieto územia sa vyznačujú bohatými vodnými, mokradnými a lesnými ekosystémami.

■ V spolupráci so školou na Nevädzovej ulici bol vybudovaný v Bratislave vôbec prvý areál netradičných športov a MČ chce i naďalej pokračovať v spolupráci so školami pri budovaní športovísk.

Televízia

v znamení ruže

Do viac ako 32 tisíc domácností už v súčasnosti vysiela svoj program regionálna televízna stanica TVR. Týždenné vysiela spolu 153 hodín, čo je na regionálnu stanicu dosť veľa.

Neuspokojujú sa však len s doterajšou produkciou (zo záznamu), ale chcú vysielať aj živé vysielať. „V súčasnosti čakáme na režisérsku pracovisko, keď ho budeme mať, budeme môcť vysielať ďalšie relácie, akými napríklad budú televízne debaty pod názvom Téma,“ hovorí riaditeľ TVR Peter Hlucháň. Televízia existuje od minulého roku, v máji tohto roku dostali k dispozícii nové štúdio a vysielať pracovisko. „Určite patrime medzi najlepšie televízie svojho druhu. Prinášame obyvateľom Ružinova to, čo ich zaujíma o ich mestskej časti, čo im je blízke, čím žijú, čo sa okolo nich deje, zdôrazňujeme špecifika nášho regiónu vychádzajúc už zo samotného názvu Ružinov - zeleň a ruža, čím chceme u divákov žiť zdravý lokálny patriotizmus,“ uzavrel P. Hlucháň. (pan)

Mestská časť Ružinov podporuje výstavbu bytov, dôraz kladie najmä na SOS byty

Mestská časť Ružinov nesporne patrí medzi najbohatšie mestské časti v Bratislave. Nie je to však dané výškou príjmov vo veľkej miere už starších obyvateľov, ale množstvom podnikov a súkromných firiem, ktoré sídlia na území Ružinova. Sú tu napríklad podniky, ako je Slovnaft, SPP, Bratislavský prístav či banky... Napriek tomu, že príjmy do kasy miestneho úradu sa za posledné obdobie niekoľkonásobne zvýšili, aj tu pretrvávajú problémy, ktoré treba riešiť. O úspechoch, neúspechoch a ďalších plánoch mestskej časti sme sa porozprávali s prednostkou miestneho úradu Ružinova Máriou ŠAMOVOU. **Vráťme sa na začiatok volebného obdobia. Z hľadiska rozpočtu bol rok 1995 mimoriadne napätý...**

- Bolo tu rozpočtové provizórium, ale podarilo sa nám nájsť prijateľné riešenia. Pomohlo nám však významné nariadenie o dani z nehnuteľnosti, rozbehol sa prevod bytov do osobného vlastníctva, odpredali sme niektoré nehnuteľnosti, podarilo sa získať zdroje z fondu životného prostredia a podobne. Príjmová základňa sa tak stabilizovala a peniaze mohli byť premietnuté do roz-

voja obce. Konkrétne v oblasti zelene, dopravy, výstavby, ďalej na podporu miestnych aktivít, kultúry, športu, ale aj na nákup zdravotníckych prístrojov pre Nemocnicu s poliklinikou Ružinov. **Na čo ste vo vašej mestskej časti najviac hrdá a čo vás, naopak, najviac trápi alebo znepokojuje?**
 - Teší ma, že začíname stavať byty, bohužiaľ, v tomto volebnom období už viac ako položiť základné kamene nestihneme. Tiež sa nám podarilo zmapovať majetok na celom území Ružinova. To znamená, že máme skompletizovaný prehľad o majetku a vlastníkoch. Tým, že bol obstaraný územný plán, ktorý je

prvý svojho druhu v histórii Ružinova, môžeme aktívne vstupovať do procesu tvorby koncepcie mesta. Počas môjho pôsobenia v úrade sa tiež niekoľkonásobne zvýšili príjmy MČ, čo umožňuje jej dynamickejší rozvoj. Naopak, trápi ma mnoho neduhov najmä v sociálnej oblasti a v otázke životného prostredia. Týka sa to predovšetkým problematiky bývania mladých ľudí, ale aj starších spoluobčanov. Mám pripravený projekt na riešenie týchto problémov.

Môžete ho konkretizovať?

- Dalo by sa povedať, že sociálna sféra a životné prostredie je mojou srdcovou záležitosťou. Vychádzam z toho, že sociálne slabším spoluobčanom treba nejakým spôsobom pomôcť. Aj preto presadzujem napríklad výstavbu SOS bytov a výstavbu bytov vôbec. V oblasti životného prostredia presadzujem napríklad plán na efektívne využívanie odpadov, ktoré by prinieslo MČ aj zisk. Mám tiež vypracovaný spôsob riešenia problému so psami, ktorý sa už pomaly javí takmer ako nevládateľný. Zatiaľ však nechcem konkretizovať podrobnosti jednotlivých projektov.

Zhovárал sa
Václav Pankovčín

V rámci rozvoja turistiky sa pripravuje zveľadenie Zlatých pieskov, kde by mal byť okrem kempingu vybudovaný aj vodnolyžiarsky vleč. Chystá sa tiež zatriaktivnenie okolia Štrkoveckého jazera. Tu by malo byť vytvorené cyklo centrum, stredko s ubytovacími a klubovými priestormi, s požičovňou a so servisom. Malo by sa vybudovať aj prístavisko na Dunaji pre kotvenie motorových lodí a jacht, o čo prejavili veľký záujem najmä podnikatelia. Pri Malom Dunaji by mal vzniknúť športový areál, kde si prídu na svoje napríklad milovníci golfru, jazdectva, lukostrelby, tenisu. FOTO - archív

Psy sú problémom nielen Ružinovčanov

Podľa oficiálnych údajov sa počet psov v Ružinove odhaduje na tritisíc. Podľa neoficiálnych ich môže byť oveľa viac, niektoré údaje hovoria až o siedmich tisícoch psov len na území tejto mestskej časti. Ostatné časti sú na tom obdobne, no málokde sa dá tento problém riešiť. Mnohí občania sa sťažujú, že psy a ich nezodpovední majitelia doslova vyhnali deti z detských ihrísk, pieskovísk a trávnatých plôch. Psy znečisťujú životné prostredie exkrementmi, a poniektorí ich majitelia si tým hlavu nelámu.

Mestská časť Ružinov sa aspoň snaží tento neprijemný problém riešiť. Už v roku 1996 zakúpila špeciálne vrecká na

zber psích exkrementov a začala ich bezplatne poskytovať chovateľom, ktorí však prejavili len minimálny záujem. Finančnou čiastkou vo výške 100 000 korún prispela tiež Sloboda zvierat na výstavbu útulku, pomáhala pri vydávaní osvetových materiálov a v tomto roku získalo oddelenie životného prostredia prostriedky na sterilizáciu a kastráciu zvierat. To všetko však na vyriešenie problému nepostačuje - často pre nezodpovednosť majiteľov psov.

Túto skutočnosť si uvedomila aj prednostka miestneho úradu Mária Šamová, ktorá sa spolu s ďalšími spolupracovníkmi vybrala do Prahy, kde už fungovala dočist'ovacia služba. Výsledkom

cesty je, že dnes sa v Ružinove - ako v jedinej bratislavskej časti - zavádza do praxe systém komplexného dočist'ovania verejných priestranstiev od psích výkalov. Je naozaj originálny - psie exkrementy odstraňujú pracovníci na bicykloch pomocou vysávačov. Túto službu zabezpečuje firma KaS Slovakia podľa vzoru pražských kolegov. „Chystáme sa zaviesť aj ďalšie opatrenia,“ hovorí M. Šamová. „Jedným z nich je aj čipovanie registrovaných psov. Jeho výhodou bude ľahšia kontrolovateľnosť psov na verejných priestranstvách policajťmi a ľahšie vyvodzovanie dôsledkov pre majiteľov.“

(avn)

Záujem o domov dôchodcov

Jedným z najpálčivejších problémov Ružinova je veľký počet starých a opustených ľudí. Napriek tomu, že je tu šesť klubov dôchodcov, domov dôchodcov je iba jeden - na Pažitkovej ulici, ale záujem oň je priveľký.

O umiestnenie v domove žiadajú nielen dôchodcovia z Ružinova, ale aj z ďalších mestskej časti. Zoznam čakateľov tak narastá, a nie je možné vyhovieť každému záujemcovi. Služby v tejto oblasti ponúka aj penzión pre dôchodcov, ten si však nemôže dovoliť každý. Navyše, aj tu je veľa žiadateľov. Podľa našich informácií mestské zastupiteľstvo zatiaľ nechystá výstavbu nového domova pre dôchodcov, resp. zariadenia podobného typu. (kov)

Plynulý prevod vlastníctva bytov

Proces prevodu bytov do osobného vlastníctva je v Ružinove pomerne plynulý, hoci aj tu sa miestny úrad borí v prípade niektorých bytových domov s problémom nevyjasneného vlastníctva k pozemkom. Za uplynulý rok sa mu však podarilo vypracovať i podpísať viac ako 2400 zmlúv o prevode vlastníctva bytu do osobného vlastníctva, a ďalšie zmluvy je pripravený vypracovať aj v tomto roku.

Náklady spojené s prevodom bytov vlani predstavovali celkom 9 miliónov korún. Rovnakú sumu poskytla mestská časť ako príspevok aj na činnosť tamojšieho Bytového podniku. (lav)

Ružinov má aj program rozvoja

Ružinovská samospráva v úzkej spolupráci s občanmi pripravuje rozvojový program mestskej časti, ktorého výsledkom by mal byť vznik spoločenského centra mestskej časti.

Zámerom je vytvoriť takú zónu, ktorá by bola dominantná pre Ružinov, vysoko kvalitná pre občanov a súčasne by zodpovedala myšlienke zdravého životného prostredia. Ružinovská trieda by mala byť olemovaná alejami vysokých stromov, vedľa ktorých povedie peši a cyklistický chodník. Na južnej strane, kde sú dnes voľné plochy, sa ráta s výstavbou bulvár s polyfunkčnými domami. Uvažuje sa aj nad ďalšími možnosťami skvalitňovania života Ružinovčanov. Budú vybudované oddychové zóny, parkičky, fontány, nové osvetlenia, rozšíri sa možnosť občerstvenia, výstavba nových bytových domov a podobne. (vp)

Resocializačné centrum Samária

V Ružinove sa nachádza aj resocializačné centrum pre mladých ľudí s duševnými poruchami Samária.

Zriadila ho Slovenská katolícka charita a zariadenie si dáva za cieľ starať sa o duševne chorých ľudí vo veku 15-21 rokov, postupne ich doliečovať a pripravovať na návrat do spoločnosti. Klienti sa zúčastňujú na prevádzke zariadenia formou služieb, aby sa naučili samostatnosti a vzájomnej kooperatívnosti. Deň pobytu vyjde na 50 korún. (brn)

Napísali ste nám

Chcem sa vám poďakovať za informácie, ktoré ste uverejnili o Bratislave, Námestí SNP, ale aj o Petržalke. Uvádzate aj názory obyvateľov Bratislavy, s ktorými sa možno stotožniť. Nie som však za odstránenie názvov ulíc po ruských spisovateľoch, čo nemožno viazať na komunistický režim. Kultúra má trvalejšiu hodnotu. Bolo by zaujímavé, keby ste v budúcich číslach zverejnili aj riešenie dopravy v Bratislave. Je veľa variantov a názorov, ale cestovanie je z roka na rok horšie.

Július Forsthoffer, Petržalka

~ ~ ~

Dovoľujem si vám napísať niekoľko riadkov. Denne cestujem električkou, pretože som vdova a auto nemám. Z električky pozorujem úpravy, ktoré sa vykonávajú na budovách i komunikáciách. Veľmi sa hanbím za to, že Nový most (predtým SNP) je celý počmáraný rôznymi sprejmi. Takisto Most Lafranconi. Čo si o nás pomyslia turisti, ktorí prídu do Bratislavy. Hrôza je sa na to pozeráť. Hanba nášmu peknému mestu. Dúfam, že zariadíte potrebné, aby nastala náprava v tomto smere.

Ludmila Petrovičová, Dúbravka

~ ~ ~

Srdečné blahoželanie k vášmu skvelému a vynikajúcemu nápadu vydávať takéto všestranné a perfektné noviny. Som rodná Bratislavčanka, skôr narodená, a niektoré vaše články akoby ma pohľadali a pripomínali mladost'. Ak ich nebudem mať v schránke, prídem si po ne. Srdečné pozdravenia a veľa šťastia. Živí, mnoha leta!

Mária Nováková, Dúbravka

~ ~ ~

S veľkým potešením som privítal vaše naše noviny. Myslím si, že mnoho čitateľov by si rado prečítalo článok na nasledujúcu tému. Denne sme svedkami zápchy a následne zamorenia priľahlej oblasti Bajkalskej a Tmavskej ulice. Istotne veľké množstvo našich obyvateľov by sa rado dozvedelo, ako to stojí s budovaním prepojenia Prístavného mosta s diaľnicou na Tmavu. Diaľnice sa po celom Slovensku budujú vo veľkom štýle, pri Kittsee sa buduje bez momentálnej akútности množstvo objektov pre diaľničný uzol, no s prípojkou Prístavného mosta s diaľnicou na Tmavu sa ešte ani nezačalo. Mohli by ste uverejniť, aký je stav priprav a časové perspektívy dokončenia tejto prípojky? Aké sú problémy a v čom to väzí, že sa to tak tiahne?

K. Petít, Bratislava

~ ~ ~

Nedávno sme sedeli na lavičke pred kaviarňou Maximilián na Hlavnom námestí. Bolo 22.30 a korzo sa hemžilo ľuďmi. Bolo nám tam veľmi príjemne. V rozhovore nás vyrušil asi 50-ročný opitý pán. Prihovoril sa jednej z nás, či mu niečo povedala. Ona mu odpovedala, že nie. „A prosím, pokračujte vo svojej ceste,“ povedala. On jej začal nadávať, že je stará k...a a p...a. V to som sa ozvala ja a povedala som mu, aby odišiel, lebo zavolám políciu. To ho strašne nahnevalo a začal nás vyhánať z lavičky, aj udrieť nás chcel a kričal, že on je NÁČELNÍK. Rozišli sme sa so strachom a hrôzou. Nikto sa nás nezastal, nablízku nebol ani jeden mestský policajt. Pán Boh nás ochraňuj od takýchto NÁČELNÍKOV. A tak sa pýtam, nemali by sa prechádzať po korze mestskí policajti? Ešte stále sa tu treba večer báť, aj keď je námestie plné ľudí. Je tu veľa zahraničných turistov, ktorých tiež títo ľudia obťažujú. Stred mesta ožil, začína sa podobáť Viedni, Budapešti, ale ešte stále je tu to ALE.

J. Mészárosová, Bratislava

V Afrike je vždy najväčšia matka

DISCO

Raz sa možno stane, že sa stretnem s bradatým mužom v strednom veku, pozdravíme sa, prehodíme pár priateľských fráz, manželka sa ma pýta, odkiaľ ho poznám a ja poviem: „Pár razy sme si dobre zatancovali v Bamaku v diskotéke.“ Manželka sa usmeje a povie: Ty si zas vymýšľaš, lebo vie, že nikdy netancujem. Jasné, v Európe.

Bamako je hlavné mesto afrického štátu Mali. Ten bradatý chlapík je Paul, scénický výtvarník a obchodník, u ktorého som v Mali býval. Na tretí deň ma vyťahol na diskotéku. Mali sme so sebou tri nezamestnané tanečnice z miestneho folklórneho súboru, ktoré zatiaľ uňho upratovali alebo čo. V Bamaku sa neplatí vstupné, ale každý si musí kúpiť malinovku. Stojí takmer päť dolárov, čo je tam majetok, vreckové na celý týždeň. Tú tekutú vstupenku si všetci postavili na stôl a cuckajú ju až do záverečnej. Presne to som mal naplánované: že budem cuckať malinovku a ulievať sa. No na africkej diskotéke sa tancuje. A keď som sa poobzeral okolo seba, tak som zistil, že tu je to jedno, ako tancujem. lebo všetci tancovali ako malí bohovia. A tak som sa postavil na parket a zabudol som, že som to ja a nechal som do seba vtekať muziku. Páni, to bola paľba, zo štyroch obrovských rebrákov, trošku premodulovaná šialená tamtamová muzika. A ja som zmizol a zostal iba tanec. Tancoval som, tancovalo to, tancovali

Bratislavčan na cestách

sme. A zrazu sa mi zachcelo tancovať tak ako keby som hral basket a všetci ho hrali so mnou, celý parket boli basketbalisti, a potom sme tancovali podľa jednej podobanej baby hádií, a potom podľa chlapíka s hranatou hlavou kolembaa, a ja som bol celý čas preč, bol tam iba môj tanec, navíjal sa na mňa ako hodváb na priadku morušovú, celý som bol omotaný muzikou, bol som leslký, krásny, čierne, Tiekol zo mňa pot, svietili mi uši, mal som zatvorené oči a vnímal som spolupatričnosť ku každému na parkete. Žiadne trojminútové pesničky, ale dvadsaťminútové klady v jednom kuse. Po hodine extázy bola pauza. Všetci ma potľapávali a ja som bol taký pyšný, taký pyšný na svoj tanečný výkon, taký namyslený, hrdý, znovuzrodený, pružný a nabitý

energiou, že som pri sadaní zavadiť kole-nami o nízky stôl, vyliat dvanástim spolusediacim drahocenné malinovky. Nepovedali ani slovo, ale je isté, že v jednej africkej diskotéke si ma pamätajú.

OTEC A MATKA

Kšeft so sochami a soškami kvitne po celej krajine. Na každom kroku ponúkajú chalani abstraktné súsošia, názny postáv, ktoré podľa potreby nazývajú Milenci, Otec a Matka, Happy familie. V mojom prípade sa černoško rozhodol pre verziu Otec a matka. Vyzvedal som sa, ktorý je otec.

- Ten väčší, povedal černoško a ja som zapochyboval.

- Podľa mňa je tá väčšia matka.

- Nie, otec, povedal opatrne, lebo chcel spraviť obchod.

- Matka.

- Otec, povedal černoško a z každej štipky tela bolo cítiť, ako chce ten kšeft spraviť. Dnes ešte nič nepredal, úplne sa spotil od snahy dostať ma.

- Keď uznáš, že väčšia je matka, tak to od teba kúpim, pokúšal som ho a myslím som to vážne.

Černoško v sebe zvädzal veľký boj. Bolo na ňom vidno ako zápasí, ako váha a rozhoduje sa. A nakoniec zvíťazil.

- Nie, povedal. V Afrike je vždy najväčší otec!

(- Ale nakoniec si to od neho dúfam kúpil?)

- Samozrejme, že nie. Najväčšia je matka.)

Boris Filan

Grécka reštaurácia aj s trochou Číny

Ten, kto niekedy navštívil Grécko a zavítal do niektorej z nespočetných miestnych taverien, bude z interiéru gréckej reštaurácie Delfin v Ružovej doline asi trochu sklamaný. Napriek tomu, že je tu cítiť snahu priblížiť našincovi kúsok Grécka, najmä antickými stúpmi slúžiacimi ako podstavce pre sadrové sošky gréckych bohů, atmosféru typickej gréckej reštaurácie sa vytvoriť nepodarilo. Nepomohla ani živá syntetizátorová hudba. Ozajstným faux pas sú však čalúnené stoličky s vyrytým čínskym znakom.

Na rozdiel od prostredia však rýchlosť obsluhy i servírované pokrmy znesú porovnanie s tými gréckymi. Azda až na drobné nedostatky, z ktorých najväčším sa nám javilo, že nám k podávaným

Bedeker gurmána

predkrmom automaticky neprinesli chlieb. Ten sme si museli objednať, ale stál za to, bol ešte teplý a podľa osobitého tvaru vyzeral, ako keby ho piekli priamo v reštaurácii. Ako typickí Gréci sme chlebom zajedali predjedlo, v našom prípade uhorkovo-jogurtový šalát tzatziki a zapekané mušle. Hlavný chod v podobe arni me fasolia (dusené baranie stehno s fazuľou) a kurčaťa po grécky s mandľovou plnkou naplno zaútočil na naše chuťové poháriky, ale predovšetkým na poloplné žalúdky. Veľkosť porcií je taká, že po predjedle ich zvládne len ozajstný hladoš. V kombinácii s gréckym šalátom, ktorý sa na tie podávané v Grécku veľmi nepodobal, sa nám zdali nepreko-

natelne. Prekvapil nás i bohatý výber rýb a morských potvoriek - kalamáre, homár, krevety, langusty, ale aj slimáky a žabie stehienka. Jedlo sme zapíjali suchými, polosladkými, bielymi i červenými gréckymi vínami (za mierne premrštenú cenu 45 Sk za 1 dcl). Ceny pokrmov sa inak pohybuju vo veľmi prijateľnom štandarde (okolo 150 Sk), no za vareného homára zaplatíte i 800 korún.

Takmer v každej gréckej taverne býva zvykom, že si hosť pred odchodom uctia napríklad nakrájaným ovocím, zmrzlinou alebo pohárikom ouza (gréckej anízovej pálenky). V reštaurácii Delfin to vyriešili svojsky, z misky pri vchode si môžete nabrať cukríky. (stn)

Naše hodnotenie: ★★

Maximálny počet: 5 hviezdíček

Poznali ho ako človeka slušného a usmievavého

Ad: BRATISLAVSKÝ ČUDÁK...

Mala by som pripomienky k článku pána Friedla o Nazim (Náckovi). Nácka som poznala od malička, lebo občas prišiel aj k nám domov - bolo to v ťažkej dobe, v kríze tridsiatych rokov. Maminka mu dala čaj a buchty, ktoré mal veľmi rád. Nácko sa volal Lamar. Jeho otec mal obuvnícku dielňu, robil aj nové topánky.

Najskôr bývali na Andrasihovej ulici (neskôr Goetheho, teraz Gorkého) aj dielňa tam bola. Odtiaľ sa presťahovali na Mostovú ulicu. Viem, že mal súrodencov. On sám nikdy nešustroval. Jeho najväčšia rana v živote bola, keď jeho mama ušla s tovarišom a ukradnutými peniazmi a zanechala deti a muža samého. Pán Lamar začal piť, tak riešil svoju situáciu. Nácko bol sluhom u maďarského grófa. Keď po roku 1918 opúšťali maďarskí grófi Bratislavu, pán ho nevezal, ale mu zanechal kufor, skôr debnu, šatstva, ktoré Nácko starostlivo opatroval. Býval u svojho brata na Podhradskej (Zuckermantli), ta spával v kuchyni na zemi a šatstvo mal uložené v debne na povale. Písala o tom Grenzbote, ktorého reportér s nim robil rozhovor a to už bol jeho obraz v krásnom ráme na korze U Motýľa (obchod s látkami) - dnes je to francúzske vyslanectvo.

Ako desaťročná som ho v lete stretla pri Dunaji na lavičke a Nácko plakal. Dostalo sa mu, že jeho mama zomrela vo Viedni, to už otca nemal. Starol a chodil prašit koberce, tak sa snažil privyrobit' si pár korún, lebo musel prispievať bratovi. O to sa postarala jeho švagriná, s ktorou sa veľmi neráčil. Potom sa možno s bratom niečo stalo, možno ho vysťahovali, lebo po peripetiách s petržalským lágrom skončil Nácko v starobinci na Radlinského ulici. Keď tento starobinec zbúrali, dostal sa na Jozefskú ulicu a tam údajne aj zomrel.

Takto to poznám ja, ako mi to mama rozprávala, ktorá sa dožila 95 rokov. Poznali ho pamätníci ako usmievavého, slušného človeka. Ani bratislavskí „štrici“ mu neublížovali, takto si to pamätám ja.

A. Horská, Nové Mesto

List malej školáčky

Veľmi ma potešilo, keď som našla v schránke Bratislavské noviny. Aj keď mám iba 10 rokov, veľmi ma to potešilo. Mám tu pre vás niekoľko nápadov do vašich - našich novín. Veľmi mi chýbali vtipy, pre inšpiráciu uvádzam dva vtipy.

~ ~ ~

„A zase päťka z dejepisu,“ zlostí sa otec.

„To kvôli Kolumbusovi,“ hovorí syn.

„Načo sa kamarátiš s lotrami.“

~ ~ ~

„Kto to bol Kolumbus?“ pýta sa učiteľ Janka.

„Kolumbus bol vták.“

„Čože?“

„No veď práve na minulej hodine ste spomínali akési Kolumbusovo vajce.“

~ ~ ~

Mohli by ste napísať aj o zvieratkách v útulku. Veď v Bratislave je útulok. A zvieratká potrebujú pomoc.

Stanislava Chovancová

Turek, ktorý k nám prišiel kšeftovať, sa zo dňa na deň stal žobrákom

Malý turecký sen o veľkej Bratislave

Hadži Habas Oman, tridsaťšesťročný Turek nižšej zavalitej postavy, prichádza začiatkom leta na Slovensko, aby tu vybavil niekoľko kšeftov. Ubytuje sa v jednom bratislavskom hoteli. V zápisníku má niekoľko kontaktných adries a telefónnych čísiel na spoľahlivých ľuďoch. V kufriku retiazky, prsteň, náramky a náušnice z lacného zlata. Okolo krku hrubá zlatá reťaz, na ruke brilantový náramok, na druhej zlaté hodinky. Keď prechádza chodbami hotela, šíri sa za ním vôňa drahého parfümu. Dáva sa vozit' honosným taxikom. Platí markami a - vôbec nimi nešetrí. V ľahkom letnom obleku podľa najnovšej módy a v čiernych lakovkách pôsobí ako ťažký miliardár.

Málokto z tých, čo ho stretnú, tuší, že Hadži Habas Oman pochádza nie z bohatej istanbulskej rodiny, ako to o sebe s obľubou vyhlasuje, ale z mestčka Gebza, vzdialeného asi 50 kilometrov od Istanbulu, a jeho otec je - obyčajný rybár. Na bazári sa Hadži zoznámil s vodičom kamiónu zo Slovenska, ktorý vo veľkom nakupoval lacné nekvalitné zlato, kožené bundy a rifľové súpravy. Hadži bol zamestnaný ako pomocník u obchodníka na bazári. Na to, aby sám začal obchodovať, nemal dosť peňazí. Za ten čas sa však celkom slušne naučil rozprávať akosi zmiešaninou poľštiny, ruštiny, slovenčiny a chorvátčiny. Trochu aj po nemecky. Slovo dalo slovo - a Hadži po prvýkrát v živote zavrhol šancu, ako rýchlo zbohatnúť. On, Hadži, bude zabezpečovať kamionistovi, ktorý sem chodí takmer pravidelne dvakrát do mesiaca, tovar, aby sa kamionista nemusel zdržiavať jeho zhánaním. Za to kamionista jemu, Hadžimu, bude vyplácať províziu. Pravda, okrem bežného tovaru má on, kamionista, záujem aj o lacné koňaky a cigarety. A semtam hašíš alebo marišku, ale len v malom množstve. Kamionista nechce riskovať, aj keď má známych colníkov... V priebehu niekoľkých rokov sa ich obchodný vzťah zmenil na kamarátsky. Kamionista rozprával Hadžimu o pekných dievčatách (o čom Hadži nepochyboval, lebo ich denne ako turistky vídaval na bazári) a o tom, že ak je človek šikovný a vie dobre kšeftovať, môže v Bratislave zarobiť celý majland. (Pravda, Hadži veľmi šikovný nebol. Ledva vedel čítať a písať, a, ako neskôr uviedli svedkovia, bol neobyčajne dôverčivý.)

Hadžimu Habasovi Omanovi to nedalo. Jednak začal svojho obchodného partnera upozorňovať, že provízia, ktorú od neho dostáva, je až príliš nízka, jednak sa v ňom prebudila stará túžba: rýchlo a ľahko zbohatnúť, a ešte si k tomu užiť s blondávkami slovenskými kráskami. Hadži Habas Oman sa rozhodol, že na vlastnú päsť ocestuje do Bratislavy. Od kamionistu získal adresy spoľahlivých ľudí a tip na hotel, kde môže získať obchodné kontakty. V živote v zahraničí nebol a na výlet na Slovensko sa veľmi tešil. Všetky úspory minul na nákup zlata. Aby v cudzej krajine zapôsobil, kúpil si nový oblek, zlaté hodinky a z otcovho trezoru vybral starý rodinný šperk - brilantový náramok. Ten však nehodlal predať - len ním na Slovensku zapôsobiť. Dvetisíc mariek si nechal na živobytie. Nepredpokladal, že sa na Slovensku zdrží dlhšie ako týždeň. A keby sa aj zdržal, určite už bude mať vo vrecku ďalšie peniaze za rozpredané zlato. Cez hranice sa dostal bez problémov. Keď sa zvalil na posteľ v dvoj lôžkovej izbe nemenovaného hotela, pravdepodobne nemyslel na nič iné, len na krásne Slovenky, ktoré ho privítajú s otvorenou náručou, a na vidinu rýchleho zbohatnutia. Podľa toho, čo mu

hovoril kamionista, by jeho čistý zisk mohol byť 25 až 30 tisíc mariek. A to ešte nerátal províziu z pašovaných cigariet, ktorú by mal dostať o tri-štyri dni.

YVETA K., sedí pri barovom pulte. Popíja koňak a fajčí jednu camelku od druhej. Evidentne sa nudí. Táto dvadsaťosemročná pôvodom tmavovláska, teraz blondína, má už niekoľko dní krízu. Zákazníci sa nehnu. Jej priateľ - Albánc prezyvaný Džony robí, čo môže, ale bezvýsledne. Cudzinci jednoducho nie sú. Yveta je to v tej chvíli jedno. Aj tak celú tržbu vždy odovzdáva Džonymu.

Yveta o tom ešte nevie, ale dnešným dňom sa obdobie ničnerobenia skončí.

iba obchodom a žiadne Slovenky, ktoré oslovil na ulici, sa k nemu ani náhodou nehrnuli.

ERŽIKA OLÁHOVÁ,

štyridsaťpäťročná dáma s mahagónovými vlasmi upravenými do mohutného drdolu, dostala tri dni predtým nezvyčajný telefonát. Volajúci sa jej predstavil ako Hadži Habas Oman a čudnou zmiešaninou rôznych rečí sa jej spýtal, či sa môžu stretnúť. Že mu ju odporučil jeden kamionista a tak. Eržika súhlasila. Stretli sa v jednej kaviarni v centre mesta. Obchod dojednali v priebehu desiatich minút. Ešte v ten istý deň mal Hadži vo vrecku 10 tisíc mariek ako zálohu za kšeft. Podstata obchodu spočívala v tom, že

ka. Kšeftuje so zlatom, ale zderie z neho kožu. Hadži len kývol plec a povedal, že jemu stačí aj to, čo zarobí. Do týždňa bude mať vo vrecku minimálne 60 tisíc mariek, možno aj viac, z toho čistý zisk 30 tisíc. Dobré, nie? Časť peňazí by chcel uschovať tu, na Slovensku, u jednej známej, ktorej už telefonoval a je ochotná, časť vezme so sebou a nakúpi ďalší tovar. On, Hadži, netušil, že na Slovensku sa dá tak ľahko zarobiť...

Na druhý deň ho zoznámili s kočkou, po akej túžil celý život - s Yvetou. Pravda, Hadži ani vo sne netušil, čo jeho dvaja kamaráti zamýšľajú.

GOJKO M.

a SOŇA S.

bývali už druhý týždeň na private u jednej staršej pani. Gojkovi sa videl hotel drahý - nemal toľko peňazí ako Džony. Džony už mal za sebou niekoľko celkom vydarených kšeftov, kým on, Gojko, ešte len začínal. So Soňou sa zoznámil v hoteli. Nahovoril jej, že si ju chce zobrať, a aj keď sa z neho Džony a Baky smiali, myslel to vážne. V jeden deň sa stretli v bare

namiesto sľúbených 60 tisíc mariek dostal len 48, aj to polovicu v šilingoch, a za pašované cigarety od kamionistu len 3 tisíc, čo ho dosť rozladilo, urobil večer oslavu. Boli na nej prítomní všetci noví kamaráti. Hadži sa celý večer chválil, že za pár dní mal zisk neuveriteľných 27 tisíc!

V ten večer, keď Hadži odišiel na WC, Džony silno stisol Yvete ruku a pošepol jej: "Zajtra večer ho vylákaš na diskotéku. Zistiš kód jeho kufrika a na parkovisko mi doneseš kľúče od jeho izby."

Príležitosť mal dostať Gojko.

Yveta sa zdráha. Nechce, aby chudáka Turka, ktorý po prvýkrát v živote urobil poriadny kšeft a teraz sa z neho teší, hneď okradli. Džony sa jej však celý nasledujúci deň vyhráza, že ak ho nevytiahne na diskotéku a nezistí kód jeho kufrika, zabije ju. Džony má ešte jednu požiadavku: aby Turek nechal v izbe aj svoj náramok. Yveta je do Džonyho už dávno zaľúbená. Nerada by o neho prišla kvôli nejakému Turkovi. Nakoniec súhlasí.

Hadžimu sa však na diskotéku nechce. Je po takmer týždennom hýrení unavený. Radšej by ostal v izbe s Yvetou. Yveta trvá niekoľko hodín, kým ho presvedčí, aby s ňou na *didžimu* išiel. Ďalšiu polhodinu strávi presvedčaním, aby brilantový náramok nechal v zakódovanom kufriku v izbe. Pozorne sleduje, ako Hadži vkladá väčší obnos valút, zabalených v igelitovom sáčku a brilantový náramok do kufra a snaží si zapamätať kód. Keď Hadži zamyká izbu, všimne si, že kľúče vkladá do pravého vrecka saka.

Na diskotéke Yveta objednáva najdrahšiu pijatiku. Sama však nepije. V istej chvíli nasype Hadžimu do nápoja uspávacie prášky. Keď zaspí, vyberie kľúče z vrecka jeho saka a vyjde na parkovisko, kde ju už čaká Džony, Baky a Gojko. Odovzdá im kľúče spolu s tajným kódom Hadžiho kufrika. Po hodine, keď sa všetci traja vrátia, ich opäť nenápadne strčí do vrecka Hadžimu, ktorý ešte spí. Potom ho zobudí a poberú sa k nemu do izby.

RYBÁR HADŽI, ODSÚDENÁ YVETA

V čase, kým Hadži spal na diskotéke omámený práškami, mu Džony, Baky a Gojko z kufrika ukradli valuty v hodnote viac ako milión korún (1) korún, vrátane všetkých dokladov, ktoré Hadži nechal na izbe. Albánc Džony sa vykašľal na Yvetu. Spolu s Bakym hneď po krádeži opustili hotel (recepcnej bolo čudné, že odchádzajú o jedenástej večer, ale účet v plnej výške - 500 DM - uhradili). Hneď po tom, čo Yveta vrátili kľúče, najali si taxík a šli na privat, kde býval Gojko so Soňou. Džony bol nervózný. Podľa pani domácej súril Soňu, aby si pobalila svoje háby a aby čím skôr vypadli. Taxík ich odviezol do Budapešti, kde si najali ďalší. Tým sa cez Bukurešť a Kumanovo dostali do Skopje v Macedónii. Platili v markách.

Dôverčivý Hadži Habas Oman, ktorý prišiel do Bratislavy kšeftovať a zbohatnúť, ostal bez prostriedkov a dokladov a po čase sa vrátil k rybárčeniu v Gebze. Yveta K. je vo výkone trestu za trestný čin krádeže spolupáchateľstvom.

Ján Kopan

Ilustračné FOTO - archív

Krátko po desiatej večer vstúpi do baru Džony, jeho kamarát - tiež Albánc Baky a v ich spoločnosti neznámy chlapík, nahodený v drahom bēžovom obleku, okolo krku zlatá reťaz, na ruke masívny náramok, na nohách lakovky. Počerný, pomalý, zavalitý.

Džony si zavolá Yvetu nabok. "Je prachaty," povie, "Budeš sa mu venovať, jasné?!"

Yveta nechotne prikývne, ale v podstate súhlasí. Konečne nejaká zmena. Hneď si prisadne k neznámemu a snaží sa na neho zapôsobiť. Neznámy sa nebráni. Zoznamujú sa: on je z Turecka, volá sa Hadži Habas Oman a prišiel na Slovensko obchodovať. Yveta o sebe neprezradí nič bližšie. Po niekoľkých hodinách strávených v bare hotela, keď cudzinec, obľbnutý whiskami, ktoré sám platil, neustále dokola plietol, koľko má peňazí a zajtra má za dobre urobený obchod dostať ďalšie, sa so zmohutným Hadžim Yveta K. vyberie do izby č. 311.

Bolo to štyri dni po tom, čo Hadži pricesťoval do Bratislavy. Dovtedy sa venoval

Eržika mala popredať svojim známym všetko zlato, ktoré Hadži doviezol. Nechá si províziu za sprostredkovanie, ostatný zisk dostane Hadži najneskôr do šiestich dní.

DŽONY A BAKY,

dvaja Albánci, vytušili príležitosť, keď sa v hoteli zjavil už na prvý pohľad neskúsený Turek. Zoznámili sa v kaviarni. Sedel sám za stolom, tváril sa, že niekoho čaká, ale neprišiel za ním nikto. To bolo v tretí deň jeho pobytu v Bratislave. Džony a Baky si k nemu prisadli. Pustili sa do debaty. V prvej chvíli im pripadal ako osamotený turista, ktorý prišiel na Slovensko za babami. Z debaty však vyplynulo, že prišiel síce aj za babami, ale predovšetkým ho zaujímajú kšefty. Džony a Baky na seba pozreli. Nakoniec je jedno, či prišiel za babami alebo za kšeftami: obrat' ho môžu tak či tak.

Skamarátili sa. Keď sa dozvedeli, že kšeft už urobil a teraz len čaká na peniaze, zadržali sa ľútostivo. Oni, Džony a Baky, by mu dohodili oveľa lepšie kšefty. Hej, Oláhová poznajú, je to stará podvodnič-

ka. Bolo to v šiesty deň pobytu Hadžiho Habasa Omána na Slovensku.

YVETA K.

PO DRUHÝHRÁT

Táto dvadsaťosemročná falošná blondína, ale ináč celkom pekná žena, sa svojej úlohy zhostila perfektne. Za dva dni si Hadžiho okrádila okolo prsta; urobil pre ňu všetko, čo si zažiadala. Zaplatil, koľko zapýtala, a pritom nepohol ani brvou. Platil jej aj v kaviarňach, v reštauráciách a v baroch. Džony bol spokojný: s takým blbcom, ktorý tak rozhadzuje peniaze, sa ešte v živote nestretol. Hadži totiž platil nielen Yvete, ale aj všetkým jej priateľom: Soni, Džonymu, Bakymu a Gojkovi.

Keď Hadži konečne na siedmy deň svojho pobytu v Bratislave dostal sľúbené peniaze (nebolo ich toľko, koľko očakával -

Jesenné notobranie v Bratislave

BRATISLAVA

Keď naše mesto pozlátí jeseň otvárajú sa brány koncertných siení Bratislavským hudobným slávnostiam. Tento rok už po 34. raz. BHS sa začínajú v piatok 25. septembra a keďže je to aj výročie nedožitého 90. narodenin profesora Eugena Suchoňa, na programe otváracieho koncertu je jeho skladba **Žalm zeme podkarpatskej. Účinkuje Slovenská filharmónia, ŠFZ pod taktovkou Ondreja Lenárda.**

Na BHS príde množstvo zaujímavých zahraničných hostí napríklad dirigent záverečného koncertu Francúz Alain Lombard alebo violončelista Mischa Maisky (9. 10.), ďalej je to napríklad pražská mezzosopranistka Dagmar Pecková alebo americký kontrabasista Gary Karr (7. 10.). K lahôdkam festivalu bude určite patriť muzikálový večer so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu a muzikálovými speváckymi hviezdami z Londýna a to v piatok 2. októbra. Alebo netradičný večer spojenia hudby Mozarta, Gershwinu a Jazzu (1. 10.), či skvelý francúzsky vokálny súbor A sei voci (v kostole jezuitov 6. 10.). Vstupenky sú v predaji v pokladnici SF v Redute a Národnom hudobnom centre na Michalskej ulici 10.

BHS sa konajú aj v historickej budove SND - obnovenou premiérou opery E. Suchoňa Svätopluk, ďalej napríklad s prominentným hosťom Paatom Burchuladzem v hlavnej úlohe opery Mefistoteles (5. 10.) alebo hosťovaním Št. opery z Banskej Bystrice s operou J. Cikkera Mr. Scrooge. (iz)

3 knižných regálov

Christoph Seitz

BOL SOM PAPAARAZZO

Bývalý reportér časopisu BILD sa počas uplynulých rokov stal v Los Angeles hviezdou bulvárnej fotografickej scény. Fotografie, ktoré dodával časopisom na celom svete zakaždým vyvolali rozruch.

Jane Austenová

LÁSKA ANNY ELIOTOVEJ

Anna je v rodine akousi čiernou ovcou, dovolila si zaľúbiť sa do mladého muža z nižšej spoločenskej vrstvy. Ocítá sa medzi dvoma mlynskými kameňmi - medzi povinnosťou voči rodine a láskou...

Helen Van Slykeová

VŽDY NIE JE VŽDY

Mladá novinárka Susan má urobiť rozhovor so slávnym klavírnym virtuózom Richardom Antoninim. Toto stretnutie je začiatkom ich krásneho, no zároveň strastiplného vzťahu. Ako sa tento vzťah skončí, dozviete sa po prečítaní tejto knihy.

Ursula Summová

ODDELENÁ STRAVA

Chceli by ste sa cítiť celkovo zdravší a prípadne aj pár kíľ zhodiť? Potom je oddelená strava presne tým, čo potrebujete! Táto kniha vám napovie, ako na to!

Alexander Dubček

NÁDEJ ZOMIERA POSLEDNÁ

Nádej zomiera posledná - to boli časté slová Alexandra Dubčeka. Knihu s rovnomeným názvom stačil pripraviť ešte sám, hoci jej vydania sa už nedočkal.

Tieto knihy nájdete v Staromestskej knižnici a v ďalších bratislavských verejných knižniciach.

Rovnako ako pred tridsiatimi rokmi uvidí Tehelné pole zápas roka s Portugalskom

Futbalovým pamätníkom určite nie je ani dnes do smiechu, keď si spomenú na upršaný 25. apríl 1965. Strieborný tím z predchádzajúcich majstrovstiev sveta - Československo - vtedy v kvalifikácii na svetový šampionát, ktorý bol o rok neskôr v Anglicku, privítal na Tehelnom poli Portugalsko. Zaplnené hľadisko (60 tisíc divákov) si v ten deň nepripúšťalo nič iné ako víťazstvo.

Naše nádeje zvýšilo aj zranenie Mendesa už v 4. min, po ktorom hostia hrali takmer celý zápas s desiatimi hráčmi. Zatiaľ nebesá nám však v ten deň nepriali. Hodiny ukazovali 20. min, keď Eusébio z ostrého uhlu vystrelil a lopta skončila za Schrojdom. Diváci stuhli a až do konca sledovali márne dobýjanie hostujúcej bránky. Najväčšia šanca prišla v 42. min. Bulharský rozhodca Stavrev odpískal pokutový kop. Lopu si postavil

favý obranca Weiss a - nedal. Toľko história, v stredu 14. októbra však v tohtoročnom zápase roka nepôjde o minulosť, ale o budúcnosť.

„Víťazstvo teší, vytvorili sme si dobrú pozíciu pred najdôležitejším stretnutím, pred Portugalskom,“ povedal po kvalifikačnom zápase majstrovstiev Európy 2000 Slovensko - Azerbajdžan v Košiciach náš kapitán Ľuboš Moravčík. Slovenskí reprezentanti v ňom zvíťazili 3:0 a urobili tak prvý krok k splneniu jesenného želania svojho kormidelníka Jozefa Jankecha. Ten ešte v lete vyhlásil: „Budem spokojný, ak si po jeseni pripíšeme 9 bodov.“ Po zápase s Azerbajdžanom hrajú naši reprezentanti najbližšie v Lichtenštajnsku a v tom istom termíne hostia Portugalci Rumunov. V kvalifikačnej premiére nastúpilo Portugalsko v Budapešti a hoci do prestávky prehrá-

valo 0:1, dvomi gólmi v druhom polčase otočilo skóre. „Hostia hrali do prestávky dobre, ale po nej ešte lepšie,“ povedal o portugalskej hre Jozef Jankech. Šéftrener Portugalska Humberto Coelho: „Podali sme dobrý výkon, takže som vedel, že to musíme otočiť. Teraz je dôležité vyhrať nad Rumunskom a neprehrať na Slovensku!“

Najväčšími hviezdami súčasného Portugalska sú brankár Victor Baia, stredopoliar Barcelony Figo, záložník Costa, strelec dvoch gólov proti Maďarsku Sa Pinto... Jozef Jankech sa zrejme oprie o zostavu, ktorú poslal na trávnik proti Azerbajdžanu: Vencel - Tittel - Varga, Špilár, Kinder - M. Sovič, Tomasček, Dubovský (Zvara), Moravčík - Majoroš (Ujlaky), Fabuš (Jančula).

Michal Mind'áš

FOTO - Dušan Kittler

Pravdivosť reklamy si dajte potvrdiť

Od jednej čitateľky som dostala taký zaujímavý list, že z neho musím prevziať niektoré pasáže. O čo ide? 20-ročná vaňa čitateľky si vyžadovala úpravu. V bezplatných inzertných novinách sa to inzerátmi s ponukou renovácie vaní len tak hemží. Preto si naša čitateľka vybrala firmu, ktorá za cenu od 1990,- Sk sľubuje záruku 3 až 5 rokov na svoju prácu a životnosť 13 až 15 rokov.

A teraz sľúbené citácie z listu: *Po objednávke dňa 21. 1. 1998 prišiel vaňu zrenovovať pracovník firmy. Práca mu trvala cca 3 hodiny. Vypýtal si za ňu 2800,- Sk, ktoré som mu vyplatila, hoci sa mi cena zdala prehnaná. Na potvrdenke už bola záruka na vykonanú prácu iba 6 mesiacov, nie sľubované roky a dokonca poznámka o 50-percentnej pokute v prípade, ak zákazník odmietne prácu prevziať. Keďže som bola v tom čase tehotná a nechcela som dýchať chemické výpary látok, ktoré pracovník používal, odišla som z bytu a kvalitu prevedenia som skontrolovala až o 3 dni. Povrch vane bol krupicovitý, čo som telefonicky ihneď reklamovala. Napriek sľubu, že „sa na to*

Zákazník je pán

príde pozrieť“, sa majiteľ firmy viac neozval. Toľko z listu a ešte prídavok „story“: čitateľka sa po pôrode nezdržovala dlhší čas vo svojom byte, takže vaňa bola cca 4 mesiace nepoužívaná. Pri prvom použití vane začal smalt v bublinách a pásach zliezať a po zhruba 2 týždňoch bola vaňa prakticky holá. Čo teraz? Záručná lehota je podľa zákona 6 mesiacov - ak výrobca neudáva dlhšiu. V našom prípade ide o rozpor v údajoch inzerátu a doklade o vykonaní práce. Ide o klasický prípad nepravdivej a zavádzajúcej reklamy, ktorú zákon zakazuje. Poznámku o 50-percentnej pokute za neprevzatie práce by mohol niekto považovať aj za zastrasovanie zákazníka, o čom sice zákony nehovoria, ale svedčia o nevhodnom vzťahu k spotrebiteľom. Odporúčam našej čitateľke, aby na Slovenskú obchodnú inšpekciu napísala sťažnosť a priložila kópiu tak inzerátu, ako i dokladu o vykonaní práce. Nezaručujem, že sa jej dostane zadosťučinenia, ale aspoň si majiteľ firmy bude musieť

prípadnú pokutu SOI odpísať zo svojich ziskov a snáď sa poučí!

A teraz pre všetkých používateľov služieb: Dajte si na začiatku potvrdiť pravdivosť údajov z reklamy, a to písomne. Môže to byť aj podpis na príslušnej reklame. V našom prípade by bola reklamácia úspešná aj po onom dodatočnom skrátení záruky na iba 6 mesiacov. Reklamujte nedostatky zásadne písomne, telefonickú sťažnosť neviete dokázať a je malá pravdepodobnosť, že ju protistrana prizná, ak je to proti jej záujmom. Nedôverujte bez preverovania! To je základ spokojnosti. Slepá dôvera kazí poskytovateľov služieb a dáva priestor lajdáckemu prístupu. Pritom nie vždy je na vine majiteľ podniku, veď nemôže nepretržite stáť pri svojich pracovníkoch. Žiaľ, práve ľudský faktor - čiže zlé pracovné návyky zamestnancov môžu navodiť stroskotanie podnikateľského projektu aj serióznych podnikateľov. Darmo je, prídlho platilo, že kto nekradne (hoci iba čas), okráda svoju rodinu. Preto všetci musíme mať čas na riadne prekontrolovanie objednaných tovarov a služieb.

Marta Černá

Fórum spotrebiteľov

Dostihy sú šport pre celé rodiny

Závodisko Bratislava oslávilo tento rok dvadsaťročnicu od pravidelných nedeľňajších popoludní. Areál, ktorý sa stal známym nielen na Slovensku, ale aj v Česku, Maďarsku, Nemecku, Rakúsku či Poľsku síce vznikol o päť rokov skôr, ale v prvých sezónach išlo skôr o jednorazové podujatia.

Tohtoročný program tvorilo 25 dostihových dní, z ktorých sa osemnásť uskutočnilo v Bratislave, zvyšok v Novom Tekove, Šuranoch a Senici. Hlavnými ťahákmi bolo päť klasických dostihov: Jarná cena kobýl, Veľká jarná cena, Slovenské cvalové derby, OAKS a Saint Leger.

Závodisko pripravuje v každej sezóne niekoľko noviniek, v tejto napríklad vybudovali novú tribúnu, ktorá vyšla na 1,5 milióna Sk. Zaviedol sa internet, automatický totalizátor. „Dostihy sú športom pre celú rodinu, preto by sme chceli na dostihy pritiahnúť nielen samotných zvedavcov a tipujúcich, ale aj ich rodinných príslušníkov,“ vyzdvihol riaditeľ závodiska Marián Šurda, ktorému sa v posledných rokoch podarilo do Bratislavy dotiahnuť takých džokejov, akými boli a sú Lester Piggott, Peter Schierger, John Ried, Pat Eddery a ďalší.

Tohtoročným vrcholom bola návšteva Ára Michaela Kinana na 6. slovenskom cvalovom derby. Jeho príchodu predchádzala zaujímavá príhoda z Rakúska. Keďže lietadlo s Kinanom pristálo o niečo neskôr, šofér, ktorý ho viezol do Bratislavy, išiel rýchlejšie, ako dovoľujú rakúske predpisy. Samozrejme, policajti rýchlosť merali a milý šofér musel zaplatiť 1000 šilingov pokuty... Kinane sa však odvrátil naozaj gentlemansky, zo šiestich koní, ktoré osedlal, s piatimi vyhral!

Kto má chuť pozrieť si v tejto sezóne predposledné dostihové popoludnie v Bratislave s Tatranskou cenou, ten má šancu 4. októbra. Potom bude nasledovať až popoludnie v Topoľčiankach (18. októbra) a bratislavská derniéra s Cenou vytrvalcov a Odvetnou cenou (25. októbra).

Michal Mind'áš

Kam za športom?

FUTBAL

I. liga: 3. októbra: Slovan - Žilina (15. h). II. liga: Senec - Devín (14.30 h), 7. októbra: Devín - Piešťany (14.30 h), Slovan B - Nové Zámky (14.30 h), 11. októbra: Senec - Lokomotíva Košice (14.30 h)

REPREZENTÁCIA

14. októbra: Slovensko - Portugalsko (20.15 h).

HOKEJ

I. liga: 2. októbra: Slovan - B. Bystrica (17.30 h), 9. októbra: Slovan - Nitra (17.30 h).

BASKETBAL

I. liga žien: 3. októbra: Slovan - Lokomotíva Košice, Istrobanka - Šamorín, 10. októbra: Šamorín - SCP Ružomberok.

I. liga mužov: 3. októbra: Inter - Ferrost Košice.

HÁDZANÁ

I. liga žien: 3. októbra: Chirana Prema Bratislava - Zlatná n/O (18.h), 10. októbra: Chirana Prema - Partizánske (18. h).

I. liga mužov

10. októbra: ŠKP Bratislava - Prešov (18. h).

DOSTIHY

4. októbra: Tatranská cena, 2r+, rovina I. kat., 1000 m.

Správy z podsvetia

NOVÉ MESTO

NA KUKUČINOVEJ ULICI sa traja páchatelia vlámali do garáže. Policajti na mieste činu zadržali 22-ročného Jozefa M., 31-ročného Vojtecha Sz. a 24-ročného Martina N. Páchatelia sa na polícii priznali aj k ďalším krádežiam do garáží a ich prípad prevzal vyšetrovateľ PZ.

NA RIAZANSKEJ ULICI ukradol 20-ročný mladík z bufetu Stredného odborného učilišťa chemického množstvo sladkostí a toastovač. Polícia ho chytila krátko po čine, keď lup odnášal v pleciaku.

PETRŽALKA

NA MLYNAROVICHOVEJ ULICI prepadol vo vchode domu 19-ročný mladík svoju vlastnú 45-ročnú matku. Zvalil ju na zem, z krku jej strhol dve zlaté retiazky a z prsta zlatý prsteň. Potom ušiel. Matka páchatel'a utrpela ľahké zranenie. Prípad prevzal vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava V.

NA EACHOVEJ ULICI prepadli dvaja chudí a špinaví mladíci 20-ročnú dievčinu. Jeden ju chytil zo zadu za ústa, druhý jej vzal z krku tri retiazky, na ktorých mala 6 prívěskov. Navyše jej stiahli z prstov dva prstene a ušli smerom k Haanovej ulici. Dievčina nebola zranená, vznikla jej však škoda za 20 tisíc korún.

STARÉ MESTO

NA MEDENEJ ULICI explodoval pod osobným motorovým vozidlom Toyota Corola nástražný výbušný systém. Expertízou bolo zistené, že nástražný výbušný systém obsahoval časový mechanický spínač, elektrickú rozbúšku a 50 až 60 gramov plastickej trhavynej nezisteného typu. 24-ročnému majiteľovi Toyoty z Pezinka vznikla škoda za 8 tisíc korún.

NA ŽIŽKOVEJ ULICI v U-klube kontrolovali policajti 23-ročného občana ČR Radima K. Mladík mal pri sebe 48 papierových vreciek s marihuanou s celkovou hmotnosťou 139,3 gramu. Z tohto množstva by sa dalo urobiť 270 cigariet. Vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania PZ Bratislava I ho obvinil z trestného činu nedovolennej výroby a držania omamných látok.

RUŽINOV

NA ONDREJOVOVEJ ULICI horeli tri autá značky Škoda. Požiar pravdepodobne vznikol úmyselným zapálením jedného z nich, od ktorého sa vznietili aj ďalšie dve blízko zaparkované autá. Majiteľom áut vznikla celková škoda za 700 tisíc Sk. Prípad preveruje Okresný úrad vyšetrovania PZ Bratislava II.

NA KRÍŽOVATKE ULÍC KOMÁR-ŇANSKÁ - MLYNSKÉ NIVY ukradol neznámy páchatel' ľahač značky Steyer bielej farby s rakúskou ŠPZ. Firme Fachwerk z Viedne vznikla škoda za milión korún.

DÚBRAVKA

NA DROBNÉHO ULICI sa pohádala 21-ročná Denisa so svojím 25-ročným druhom. Pri hádke v návale zlosti pichla mladého muža kuchynským nožom do ramena. Sanitka ho odviezla do nemocnice na Kramároch, ale trestné oznámenie na svoju družku odmietol podať.

NA HOMOLOVEJ ULICI explodoval nástražný výbušný systém pod osobným motorovým vozidlom Škoda Felícia, ktorého majiteľom je vysoký policajný funkcionár. Výbuch spôsobil na aute škodu 300 tisíc korún, na ďalších troch vedľa zaparkovaných autách za ďalších 100 tisíc Sk. prípad vyšetruje Okresný úrad vyšetrovania Bratislava IV. (his)

Na Zámočnickej sa narodil Franz Romer

Pamätníci histórie

V susedstve domu, ktorý v sebe skrýva **Prašnú baštu (a nie Prašnú bránu, ako bolo omylom uvedené v titulku predchádzajúceho príspevku) sa na Zámočnickej ulici 9 nachádza dom s nevýraznou fasádou, obohatený na prvom poschodí vyčnievajúcim arkierom.**

Na jeho mieste, nalepený na mestské hradby, stál menší domček už v stredoveku. Terajší dom postavili okolo miniatúrneho dvorčeka v 16. storočí. V prvej polovici 19. storočia ho prestavali, vtedy dostal aj dnešný kamenný portál. Keď dom dôkladne opravovali v 80. rokoch, zásadne prestavali jeho interiéry a fasádu zjednodušili tak, že okná stratili pôvodné orámovanie.

V dome sa roku 1815 narodil neskorší rímskokatolícky kňaz, historik, archeológ, ktorý zomrel ako kanonik vo

Veľkom Varadíne v roku 1889. Bol to Franz Romer, ktorý pri vstupe do cirkevného rádu prijal meno Floridus (nie Florián, ako sa nesprávne uvádza v literatúre). Bol zaniatený lokálpatriot, hoci žil ďaleko od svojho rodného mesta, prispel

ako zakladajúci člen Uhorskej akadémie vied aj k založeniu bratislavského Mestského múzea, ktorému venoval časť svojej zaujímavej zbierky.

Štefan Holčík

FOTO - Vladimír Mišauer

Otáčacie dvere v budove sporiteľne

Hotovým elderádom pre chlapcov z Dunajskej ulice boli otáčacie dvere na budove slovenskej sporiteľne. V kinách premietali Chaplinovu grotesku, v ktorej slávny komik zápasil s otáčacími dverami. Tu sa mu medzi ne dostala prechádzková palička, potom ich zasa rozkrútil a nevedel zastaviť, v jednej chvíli vstúpil do otáčacích dverí pán, ktorý mal nohu v sádre... Rehotali sme sa v kine ako diví. A boli sme veľmi pyšní, že také otáčacie dvere má nielen Chaplin v Amerike, ale aj my - na Dunajskej ulici v Bratislave!

Banka bola panská záležitosť. Po druhej svetovej vojne sa do nej nerojilo denne od rána toľko miliónárov ako teraz! Dvere boli väčšinou prázdne a mohli sme sa medzi nimi dosýta krútiť. Bankári nasadili na nás - aby sme dvere nepokazili - prísneho zriadenca, ktorý nás z otáčacích dverí vyhánal. Nadával veľmi škaredo, ale jeho gramatické tvary dávali mrzkým slovám poetické zafarbenie. Bol pôvodom Maďar a slovenské skloňovanie mu neprešlo až celkom do krvi. Keď sa na nás našťaval, kričal za nami: „Hod'ďte do riťu!“ Svojrážna koncovka nás privádzala do situácií, keď sme od smiechu nevládali ani utekať a boli sme zbuchátovaní. No stálo

Chlapci z Dunajskej ulice

to zato, lebo okolo otáčacích dverí na sporiteľni bola vždy sranda.

Neskôr - už ako školáci - sme sa dostali do sporiteľne oficiálne - na školský výlet. Áno - na školský výlet! Podľa osnov sme boli aj v Demänovskej jaskyni, aj pri priepasti Macocha, boli sme v Dobšinej, aj na brnianskom veľtrhu... ale aj v sporiteľni na Dunajskej ulici. Školský výlet vošiel na čele s učiteľkou do sporiteľne a bankový úradník nás previedol špeciálnym zaskleneným schodiskom do suterénu, kde boli bankové trezory. Pamätám sa v podzemí pod Dunajskou ulicou na dlhú chodbu, ktorá sa krútila všelijakými smermi. Vodiť nás sem a tam až k obrovským pancierovým dverám. Hotový labyrint. Steny v podzemných chodbách banky boli celé zo zrkadiel, aby vraj bolo vidieť bankových lupičov aj za rohom... Školský výlet do trezorov slovenskej sporiteľne na Dunajskej ulici bol pre nás obrovským zážitkom. Priamo peňažnú hotovosť, ako aj finančné rezervy v papierových peniazoch nám radšej neukázali, aby sa nám zbytočne nezbehli slinky. Videli sme len množstvo uzučkých kovových záasuviiek,

v ktorých mali slovenskí boháči svoje úspory. No zrejme tam mal peniaze aj slovenský štát, lebo zásuviiek bolo hrozne veľa. Začudovane sme pozorovali v hlavnej dvorane obloženej mramorom bazénik s fontánou, v ktorom boli nasadené sýtočervené rybičky. Dve boli sýtožlté. Všade sa nájdu ryby, ktoré sa chcú od ostatných rýb silou-mocou odlíšiť...Všetko bolo na tom školskom výlete do banky úžasné, ale - nedá sa nič robiť - otáčacie dvere pri vchode nám - chlapcom z Dunajskej ulice - učarili najviac! Aj sme sa dohodli, že dvere pokážime, a kým ich budú opravovať sporiteľňu vylúpime. Namiesto nás ich však potom pokazili komunisti, ktorí tie otáčacie dvere na sporiteľni spolu so sochami pri vchode na dlhé roky kdesi schovali, lebo otáčacie dvere - to bol symbol kapitalizmu! Medzi tým sa Paľko Nérer stal riaditeľom pošty v Austrálii, Ivanko Kosiba žije v Toronte, Kájo Vicenik v Kalifornii a Elenka Krajčovičová, ktorá nám mala robiť pri lúpeži storočia „stenu“, sa vydala do Juhoafrickej republiky. Otáčacie dvere už sú zasa na mieste, sporiteľňa funguje. Akurát som na Dunajskej ulici zostal žiť z našej party len ja - výrazný antitalent na tunelovanie akéhokoľvek typu. Július Satinský

Bratislavské naj...

NAJSTARŠIA SPRÁVA o sklenených oknách v Bratislave pochádza z roku 1435.

PRVÁ VYSOKÁ ŠKOLA na Slovensku vznikla z podnetu uhorského kráľa mateja Korvína, ktorý po získaní pápežského povolenia od pápeža Pavla II. v bule z roku 1465 poveril ostrihomského arcibiskupa Jána Vitéza zriadením univerzity Academia Istropolitana. O dva roky neskôr (1457) univerzitu v Bratislave slávnostne otvorili a začalo sa na nej prednášať.

PRVÁ DIEVČENSKÁ ŠKOLA v Bratislave vznikla už v roku 1646.

NAJDLHŠIE EXISTUJÚCOU ŠKOLOU v meste bolo bratislavské lýceum, ktoré vzniklo v roku 1606.

NAJSTARŠOU KNIŽNICOU v meste je bratislavská kapitúlska knižnica, ktorej začiatky siahajú do 12. storočia. (sk)

Na radnici je elegancia prvej republiky

STARÉ MESTO

V Starej radnici bola v uplynulých dňoch sprístupnená nevedná výstava pod názvom Elegancia prvej republiky - Česká móda 1918 - 1939. Výstavu pripravilo Mestské múzeum v spolupráci s českým veľvyslanectvom, pričom asi 200 exponátov pochádza z bohatej zbierky odevov a doplnkov Uměleckoprůmyslového muzea v Prahe.

Výstava Elegancia prvej republiky je jedinečnou príležitosťou vidieť naraz také množstvo odevov a doplnkov z jedného obdobia. Z obdobia, ktorého heslom bola elegancia, pričom elegantný nebol len dobre oblečený človek, elegancia sa prejavovala aj v správaní a vystupovaní. Vysoká kultúra odievania v medzivojnovom období súvisela s celkovým hospodárskym, kultúrnym a spoločenským rozvojom po vzniku Československa, keď sa nielen móda orientovala na Francúzsko. (brn)

Spomienkový album

Dámy na fotografii zo začiatku 30. rokov sa dali odфотографovať na rohu Komenského námestia za budovou Mestského divadla. Námestie bolo pôvodne pomenované podľa grófa Štefana Pálffyho, prešporského župana, ktorý býval v paláci, viditeľnom na dnešnej Gorkého ulici za dámami. palác v romantickom slohu gotických rytierskych hradov si dal postaviť v 60. rokoch na pozemku za Pálffyovským majorátnym domom (Laurinská 12), ktorý získali zbúraním časti mestského opevnenia.

V paláci naproti medzi Ondrejovou (teraz Gorkého) a Ružovou (Jesenského) ulicou žil švager grófa Pálffyho, gróf Pongrácz. Približne na tom mieste sídli dnes redakcia Staromestských novín a Bratislavských novín.

V roku 1942 na mieste Pálffyho paláca postavili budovu Slovenskej hypotečnej a komunálnej banky od architekta Emila Belluša. Do fasády na dvore bankovej budovy zamurovali kamenný erb Pálffyovcov, ktorý bol pôvodne ozdobou štítu paláca. Asi pred 10 rokmi erb niekto znehodnotil natretím zelenou olejovou farbou. Štefan Holčík

FOTO - archív a Vladimír Mišauer

Divadlá

OPERA A BALET SND

28. 9. - Tosca (BHS)
 29. 9. - Labutie jazero (BHS)
 30. 9. - Čarovná flauta (BHS)
 1. 10. - Cosi Fan Tutte (BHS)
 2. 10. - Don Carlos (BHS)
 3. 10. - Andersen (BHS)
 5. 10. - Mefistofeles (BHS)
 6. 10. - Barbier zo Sevilly (BHS)
 7. 10. - Don Quijote (BHS)
 9. 10. - Aida (BHS)
 10. 10. - Carmen
 12. 10. - Rigoletto
 13. 10. - Sila osudu
 14. 10. - Deti Titanicu
 15. 10. - Námesačná

DPOH

27. 9. - Na skle maľované
 29. 9. - Zženadála
 30. 9. - Višňový sad
 1. 10. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
 2. 10. - Ženský zákon
 3. 10. - Čertice
 4. 10. - Chrobák v hlave
 6. 10. - Zženadála
 7. 10. - Na skle maľované
 8. 10. - Divadelná komédia
 9. 10. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
 10. 10. - Na skle maľované
 11. 10. - Malá nočná hudba
 13. a 14. 10. - Malá nočná hudba
 15. 10. - Prelet nad kukučkiným hniezdom

MALÁ SCÉNA SND

27. 9. - Sex noci svätajanskej
 30. 9. - Pozor na Leona!
 1. 10. - Tango
 2. 10. - Šialený deň
 3. 10. - Keď tancovala...
 4. 10. - Vlastenci z mesta Yo
 7. 10. - S vylúčením verejnosti
 8. 10. - Mastný hniec
 9. 10. - Tango
 10. 10. - S vylúčením verejnosti
 11. 10. - Marcus Aurelius pri Hrone
 13. 10. - Stratený list
 14. 10. - S vylúčením verejnosti
 15. 10. - Tango

ASTORKA - KORZO '90

27. 9. - Armagedon na Grbe
 28. 9. - Výmena
 30. 9. - Matka
 4. 10. - Popoluška (14.00 a 16.00)
 6. 10. - Les
 7. 10. - Tartuffe
 9. 10. - Večer s R. Slobodom
 10. 10. - Macocha
 13. a 14. 10. - Cintorín slonov
 15. 10. - Macocha

Šiná

TATRA: do 30.9. - Atlantis (Fr.)

HVIEZDA: do 30.9. - Godzilla (USA), 1.-7.10. - Zaklánač koní (USA), 8.-14.10. - Zachráňte vojaka Ryana (USA)

YMCA: do 30.9. - Atlantis (USA), 1.-7.10. - Pastí, pastí, pastičky (ČR), 8.-21.10. - Pomstiteľia

MLADOST: do 30.9. - Pastí, pastí, pastičky (ČR), 1.-7.10. - Atlantis (Fr./Tal.), 8.-14.10. - Pomstiteľia (USA)

OBZOR: do 30.9. - Pastí, pastí, pastičky (ČR), 1.-7.10. - Godzilla (USA), 8.-14.10. - Zaklánač koní (USA)

CHARLIE CENTRUM: do 30. 9. Česká sóda (ČR)

ODBOJ: 9.-11.10. - Armagedon (USA), 14.-18.10. - Godzilla (USA)

Hlavné úlohy v novom filme Věry Chytilovej stvárnil Milan Lasica a Miroslav Donutil.

FOTO - archív

Chytilovej rekapitulácia chorôb minulosti

Sú tvorcovia, ktorým určitá doba jednoducho nesedí. Nemajú k nej čo povedať, alebo sa ju naopak snažia hodnotiť a popisovať príliš prvoplánovo, kľčovito. Česká režisérka Věra Chytilová bola unikátnou glosátorkou časov minulých. Triafa do čierneho, vylupovala najchúlostivejšie problémy spoločnosti, s absurdným, čiernym humorom jej tak vlastným. (Tému AIDS načila práve ona filmom Kopytem sem, kopytem tam, v čase, keď ešte túto tajomnú skratku vedel rozširovať málokto).

S rokmi deväťdesiatymi akoby sa Věra Chytilová míňala, a jej najnovší film Pastí, pastí, pastičky ju z toho len usvedčuje. Snímka s podtitulom „feministicko-pesimistická čierna komédia“ čerpa

zo skutočnej udalosti, no výsledný tvar, ktorý nám režisérka naservírovala, pôsobí až príliš nedôveryhodne. Absurdné je tu dotiahnuté do ťažkopádne vykonštruovaného, kritika spoločnosti do prázdneho moralizátorstva. Aj tu sa chcela Chytilová popasovať s „veľkou“ témou, ktorá je dnes navyše v móde - feminizmom. Bolo by však veľmi smutné a pofutovaniahodné, keby sa tento citlivý problém interpretoval a chápal tak, ako nám ho ponúka tento film. Atraktívne dievča, prepadnuté a znásilnené dvomi mužmi, túži po pomste, a tak násilníkov jednoducho zbaví ich mužstva. Na konci príbehu sa tak či tak stáva obeťou „mužského“ sveta. Popri hlavnej dejovej linke Chytilová zabúrila hneď do niekoľkých neduhov súčasnosti. No spôsobom,

ktorý sme po 89 videli už v „x“ filmoch. Sú tu zlí zbohatlíci na jednej a čestní chudobní ľudia na strane druhej. Sú tu výlučne hlúpi a nemravní politici. A všetci spolu sme vraj podľahli skazenej konzumnej spoločnosti a jej fetišu - peniazom. Trochu čiernobiele videnie... Chytilovú očividne trápi všetko to nepríjemné, čo do českej (a analogicky i slovenskej) spoločnosti vtrhlo s deväťdesiatimi rokmi. Vo filme Pastí, pastí, pastičky sa jej však tieto problémy nepodarilo stvárniť o nič invenčnejším spôsobom, ako ktorémukoľvek obyčajnému pozorovateľovi reality spomedzi nás - „smrteľníkov“. A tak sú Pastí, pastí, pastičky len akousi rekapituláčkou chorôb rokov 90., navyše dosť nedôveryhodnou.

Alexandra Tinková

Na hostinci Leberfinger je unikátny erb

PETRŽALKA

Hostinec Leberfinger v petržalskom Sade Janka Kráľa bol niekoľkoročných peripetiách konečne zrekonštruovaný. Postaral sa o to najmä riaditeľ divadla Ľubo Roman, ktorý tu v spolupráci s mestskou časťou Petržalka a viacerým sponzorom dokázal vybudovať taký „malý zázrak“..

Najstarší verejný park v strednej Európe sa tak môže pochváliť vynoveným hostincem, v ktorom bude penzión pre hercov „vo výslužbe“, klub petržalského starostu a reštaurácia. Ako pri otvorení hostinca Leberfinger povedal Ľubo Roman, na toto miesto chodievali s Paľom Mikulíkom ešte ako chlapci. „Pri veslárskom klube som

skočil do Dunaja a plával som na kúpalisko Lido. Paľo bežal po brehu, lebo nevedel tak dobre plávať. Už vtedy sa nám ten dom zdal smutný,“ povedal Ľ. Roman. S myšlienkou vrátiť do hostinca Leberfinger život, prišiel po tom, čo bol nedávno chorý, keď sa rozhodol, že pomôže aj kamarátovi Paľovi Mikulíkovi. Ten totiž v zrekonštruovanom objekte našiel svoj domov, kde sa mu najmä zásluhou Ľuba Romana dostane nevyhnutnej opatery.

Ako uvádzajú bratislavské historické pramene, hostinec stál pri nástupišti na tzv. lietajúci most. Bola to vlastne kompa, ktorá bola reťazami pripevnená na ostrovček uprostred Dunaja a po prúde okolo svojej

osi premávala z jedného brehu na druhý. Hostinec bol zájazdny, pretože poskytoval ubytovanie cestujúcim prichádzajúcim z Viedne, ktorí sa nestihli touto kompou preplaviť do mesta. Hostinec bol majetkom mesta a prívlastok Leberfingerov dostal po hostinskom, ktorý mal objekt od mesta prenajatý. Naposledy patril Komunálnym službám mesta Bratislavy, ktoré tu mali učňovské stredisko kominárov. Pred niekoľkými rokmi vyhorel.

Nad bránou hostinca je zavesený znak Bratislavy z 19. storočia, ktorý sa od ostatných mestských znakov líši tým, že jeho autor pred bránu trojvežia dal most. Ide o doteraz málo známou raritu, o ktorú sa zaslúžil iniciatívny „umelec“. (brn)

Vo Viedni sa k bytu dostanete aj cez počítač

VIEDENĽ

Vo Viedni žije vyše 1,6 milióna ľudí v približne 900 tisíc bytoch. Z nich sú ročne desaťtisíce nájomníkov, ktorí hľadajú väčší, menší, krajší, príp. nový byt. Každý štvrtý viedenský byt je obecný.

Od roku 1997 je odovzdávanie, správa, údržba, požiadavky na nadstavby či sanácie obytných domov pod jednou strechou. Z rúk rôznych oddelení magistrátu Viedne prešli bytové záležitosti do rúk novovytvorenej mestskej správy bytových priestorov pod názvom Wiener Wohnen

(Viedenské bývanie). Občanom to uľahčilo výmenu a prevody členských práv na byty. Všetko sa totiž robí elektronicky.

Kliknutím počítačovou myšou možno na 24 prístupových miestach získať informačnú ponuku elektronického informačného systému viedenského magistrátu pod názvom ELWIS, ktorý poskytuje bezplatne informácie o bývaní vo Viedni. Popri aktuálnych ponukách novostavieb a sanovaných starých bytoch tu nájdete informácie o bytovej pomoci, prostriedkoch podpory, o výmene bytov, záhradkách a pod. Od minulého roku je ELWIS aj na

internetu a len v prvom polroku si takto podalo prihlášku na byt vyše 2000 záujemcov.

Jednou z minuloročných noviniek Wiener Wohnen je aj vytvorenie decentralizovaných servisných a poradenských centier v celom meste, čo zaručí spracovanie a vybavovanie požiadaviek na „transakciu s bytom“ na jednom mieste v režime on-line. Každé zo štyroch centier je zodpovedné za šesť mestských obvodov Viedne, pričom do roku 2000 sa plánuje vytvoriť ďalších 5 takýchto centier. (com)

Kam za kultúrou?

STARÉ MESTO

MKC Zichyho palác,
Ventúrska 9

1. 10. o 17.00 - Koncert ZUŠ Dolinského
 6. 10. o 16.00 - Spoločnosť Ferenca Liszta, koncert

8. 10. o 17.00 - Koncert ZUŠ M. Ruppeldta

14. 10. o 19.00 - Tóny na Dunaji, koncert MKC Gaštanová 19

10. 10. o 15.30 - Len ženy to dokážu, zábavný program

Kurzy pe deti: gitara, tai-chi chuan

Kurzy pre dospelých: gitara, joga, tai-chi chuan, kalanetika, cvičenie pre ženy

Zápis: september 1998, tel.: 377-366

DIVADELNÝ KLUB

MKC Školská 14

1. 10. o 19.00 - Taká strata krvi, divadlo Ívery

5. 10. o 19.00 - Kovbojka ako delo, Divadlo a.ha.

8. 10. o 19.00 - Radostná udalosť

12. 10. o 19.00 - Druhá smrť Jany z Arcu, Divadlo a.ha.

15. 10. o 19.00 - Tracyho tiger, divadlo Ívery

MKC Školská 14

9. 10. o 19.00 - Na púšti k návratu, rozhlasová kaviareň

11. 10. o 14.30 - Úplne popletená rozprávka, divadlo pre deti

Kurzy: kondično-relaxačné cvičenia, karate, kalanetika, cvičenie pre ženy, cvičenie na chrbticu, joga, zdravotná joga, aerobic, cvičenie pre deti

Zápis: september 1998, tel.: 396-848

PETRŽALKA

DK Zrkadlový háj, Rovniankova 3

26. 9. o 18.00 - Prebudenie, kresťanský večer

6. 10. o 9.00 - Beseda so spisovateľkou Máriou Ďuričkovou

6. 10. o 19.00 - Protidrogové fórum

10. 10. o 17.00 - Hraj, kapela, hraj

DK Lúky, Vígľašská 1

25. 9. o 19.00 - Rockové pódium, koncert skupiny The Maybe

2. 10. o 19.00 - Music Club - hard rock blues

4. 10. o 16.00 - Pubi Disco Show - detská diskotéka

7. a 8. 10. o 13.30 - Maľujeme prírodu

9. 10. o 19.00 - Music Club - folk-rock, rock, hypnotický rock

11. 10. o 16.00 - Pubi Disco Show

15. 10. o 19.00 - Isaak Babel: Prvá jazdec-ka, divadelné predstavenie

VIEDENĽ

26. 9. o 14.00 - Hallamasch '98, medzinárodná prehliadka kultúrnych podujatí (Mariahilfstrasse/Westbahnhof)

27. 9. o 9.15 - Wiener Sängerknaben: Haydn - Veľká organová omša (Hofburg - Schweizerhof)

1. 10. o 19.30 - Radošinské naivné divadlo - Konečná stanica (Freie Bühne, Wiener Hauptstrasse 62)

1. a 2. 10. o 19.30 - Štuttgartský rozhlasový symfonický orchester, koncert (Musikverein, Karlsplatz 6)

3. a 4. 10. o 11.00 - Letecká show Red Bull, prehliadka bláznivých lietajúcich objektov (Donauinsel - Brigittenauer Bucht)

5.10. až 3. 1. o 19.30 - Hudobný festival Jeunesse: Brahms, Bruckner, Mahler, Strauss... (Arnold Schönberg Center, Zauner Gasse 1)

9. 10. o 15.30 - Viedenský filharmonici (Musikverein, Karlsplatz 6)

10. a 11. 10. - Medzinárodný festival šarkanov (Donauinsel)

Bratislavské
Noviny

najbližšie vyjdú 8. 10.